Ն.՝ 4636 — 1881 ՄԱՅԻՍ 6 ՉԱՐՇԱԲԱԹ — 22 ԻՆՆԻ ՍԷՆԷ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՄԱՅԻՍ 18 ՉԱՐՆԷՇԱԲԱԹ — Ն. 4636

ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԻ

Իսթանպոլ իչին՝
Պիր սէնէ մէճմուայէ 10
Ալթը այ » 5
Իւչ » » 2 ½

Պիր նիւսխէ 40 փարա։

Թաշրաբար իչին
Պիր սէնէ, մէճմուայէ 12
Ալթը այ » 6
Բոսքա իւճրէթի պիրլէ այրը տիր։

Մասիսի Եղբայր

ՄԻԻՆԱՏԻՍ ԷՐՃԻԵԱՆ

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի տէֆա իչին սաթը 3 ղ
Իքինճի » » » 2 ղ
Իւչիւնճիւ » » » 1 ղ

Իլան սրբասրնա գօնուլմասան իլանաք ու իւթարաթը սաթը 5 ղ

Մէքթուպլար Կ. Պ. Փանոսեան իմինէ եղբրը
Իսթանպոլա, Գալաթասա Բէնկիլիէ-պաղարնտա իրսի խանը Ն. 41։

40 ՓԱՐԱ. — ՀԱՅԵՐԵՆ ՏԱՐԻ ԺԹ — ՀԻՋՐԻ ՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐ ՌՃՂԸ — 40 ՓԱՐԱ.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՅԱՍ

Լօնտրա, 17 մայիս

Մէճլիսի մէպուսանատա, խարիճիեէ միսսիէսարը որը Զարլս Տիլք, Մ. Մանիպիլ Կէսիրին իրատ էյլէտիկի պիր սիւրէ ճէվապէն, Թունուս մէսէլէսի հագդընատի էվրաղը տիրլօմատիքիեէ մէճլիսէ թագտիմ օլունճաեա գատար, պու պապտէ իճրայի միզաքէրատ իսիլմէսի քէնարինճէ միւնասիպ կէօրիւնմիկիւ պէեան էյլէմիշ տիր։

Պունուն իւզէրինէ Մ. Մանկամիս կէոիթ, պու ճէվապատան տօրաեը իզհարը նախօշնուտի իլէ, Ֆրանսա տէվլէթինին Ինկիլթէրրաեր ալտատմըշ օլատուղունատան պահսրա, հարէքէթի վագբատրնա չէտիրէն բրօթէսթօ խարիճէսի իչին, մէճլիսի մէպուսանին թէէքիրի իճթիմանին թէրլիֆ էյլէմիշ, վէ Ֆրանսանին Թունուսա իհտիկի հագարէթ իւզէրինէ բրօթէսթօ իթմէք իւզրէ, Իթալիա իլէ իթթիֆատա խարիճէսինին լիզամինի իլավէ էյլէմիշ տիր։

Մ. Կլատսթընը, Մ. Կէսթէ ճէվապէն, մայիսմանթը միքէմնէլէ օլմատըգճա, պու պապտէ միզաքէրէ իթմէք հագդանիէթէ, բօլիթիգատա վէ հանթատա ուսուլը միզաքէրէնէ մուզայիր օլատուղունու պէեան, վէ սայլանանթը Սէնիյէնին Թունուսատա հուգուգը մանթպուիեէթի պիւսպիւթիւն բէտատ վէ ճէրհ օլունմամըշ իսէ տէ, պիր խայլի սէնէլէրտէն պէրու պիր մուխապէրէյի տիրլօմանթիգիեէ սէպէպիեէթ վիրմիշ օլատուղունու իլավէ էյլէմիշ տիր։

Պատէհու միշարիէյհ Մ. Կլատսթընը շէօյլէ տէմիշ տիր. «Պիր տէվլէթին հուգուգը հիւքմատինի թատիգ իթմէք, էքսերիեէթ իւզրն, թատիֆէյնատէն պիր մուամէլէյի մէրզիեէ տիր, վէ էկէր, Ֆրանսա բէատ իթմիկինատ, պէղ տէվլէթի Ալիեէնին Թունուս իւզէրինատքի հուգուգը հիւքմանթինի գապատ իթմիկիմիզ սրբատա, էֆքէարը մըզը թատիգ իշին թէատրի Լաղմէյի իթթիֆաղ իթմիշ օլա իտիք, շու հարէքէթի վէ մէսէլէսիմիզին, ճէզայիր հագդրնատա նէ նէթիճէսի օլաճաղընը տիշիւնմէմիզ լազըմ կէլիր իսի։

«Ֆիլվաղը շիմտի, Ֆրանսա տէվլէթի, տէվլէթի Ալիեէնին Թունուս իւզէրինատքի հուգուգը մանթպուիեէթինի թանըմամըշ իսէ, սօն վագթլարա գատար Իթալիա տէվլէթի տախի, Ֆրանսանին իշպու բէատինի իլիթիզամ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։

Պինապէրին, Մ. Կլատսթընը, Ֆրանսա, տէվլէթի Ալիեէնին Թունուսատա օլան հուգուգը հիւքմատինինի հէր վագթի բէատ իթմէքտէ պուլունմուշ օլատուղունու, վէ եաղբն վագըթտա դատար, Իթալիա տէվլէթի տախի պու պապտէ Ֆրանսաեը իլիթիզամ էյլէմէքտէ պուլունատուղունու, վէ մէսէլէյի մէղքիրէնին ճիհէթի միհիմմէսի, լօրա Սալիզպըրինին հարէքէթի օլուպ, օնու տախի մուհաքէմէ իթմէք, մութլաղա մուխապէրաթը թէտգիգ իթմէկէ միհտաճ իատուկինի պէեան իլէ, խանմը քէլամ էյլէմիշ տիր։

Սէր Զարլս Տիլք, Մ. Կէսթին վագը օլան տիրէր պիր սիւալինէ ճէվապէն, Ֆրանսանքն, Թունուս մէսէլէսի հագդրնատա տիրէր տէվլէթլէրին բէյլէրինի սիւալ իթմէմիշ օլատուղունու պէեան իթմիշ տիր։

Թունուս, 16 մայիս

Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Բուսթան թարաֆընատան վուգուզ պուլան թէշէպիւսատ իւզէրինէ, Թունուս պէյի, քէնարինին իմզալատըղը մուահէտէյի ճէպրէն իմզալամըշ օլատուղունու պէեան իլէ, իթթիլալ էջզարմաեա չայըշան Լարպի-Զարուշու վէ տիրէր պագը Թունուս բուէօսատանքն իզամէթկեահլարքնատա թէվգէֆլարքնը էմր իթմիշտիր։

Ամթինա, 17 մայիս

Եունան հիւքիմէթինին, Պապր Ալինին եավաշ հարէքէթատէն տօլայը շիքեաեէթ իթմէք իւզրէ, աեվլէթլէրէ պիր նօթա կէօնտէրմէքլիկէ գարար վիրմիշ օլատուղուսալ ու էսասըզ տըր։

Միճէատատէն ատթը թապուր թէշէբիինէ տայիր օլան գարարլարը գրայ իմզալամաքըղընատան, հարպիեէ նազրընին իսթիֆասընը վիրէճէյի զանն օլունմագտա տըր։

ԱԺԱՆՍ ԸԼՕՑԹԸՐ

Ամթինա, 18 մայիս

Մ. Դումունտուբօս, տիւն Մ. Դունտուրիօթիտէն պիր թէլէկրաֆնամէ ալմըշ տըր քի, պունատա, Օսմանը վէ Եունան մուահէտէսինէ տայիր ճէրէեան իտէն միզաքէրաթին հիւանիսուրէթատ իլէրլէմէքտէ օլատուղու պիլսիրիլէրէք, մէղքիւր մուահէտէնամէսինին պիր գաչ կիւնէ գատար իմզալանաճաղընը իւմիտ իթթիրէճէք էսասաղը քեռֆիեէ օլատուղու պէեան օլունմուշ տուր։

Գրալիչանին էմիզատէլէրի օլան Սէրժ վէ Բօլ նամ կլան տիւղէր իլէ միշարիէյհատին պիրատէրի կլան տիւղ Գօնսթանթինէն, շու էսնատէ Նաբօլիտէ օլատուղրը հալատէ, եաղընատա Արբանատա պէրլէնիեօրը, վէ իւչ տէօրթ կիւն գէրբալ վէ գրալիչա հազարաթընա միւսաֆիր օլաճաղլար տըր։

Լօնտրա, 18 մայիս

Մ. Կլատսթընը նամիզաճըղը տէպէպիէ, տիւնքի կիւն մէճլիսի մէպուսատա հազրը պուլունմամըշ տըր։

Լօնտրա, 18 մայիս

Խարիճիեէ նազրը, Թունուսա, Ֆրանսըղ սէվգիեաթը մատաէլերինէ տայիր իյզահաթ թատիպինի միւշիր օլարագ, Ֆրանսա հիւքիմէթինէ կէօնտէրմիշ օլատուղու նօթատանքն ճէվապընը տիւն տախ իյէմիշ տիր։

Պու ճէվապնամէտէ Մ. Պարթէլէմի Սէնթ-Իլէր, Ֆրանսանքն, Թունուսու քէնարի մէմալիքինէ իրհաղ իթմէք նէյյէթինի գամիէն ըէատ վէ ինքեար կէլմիշ տիր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՅԷ

Սուլթան Ապտիւլ Ազիզ խանըն վէֆաթը հագդընատա թէզգիրաթ.

ՐԷՍՄԻ

Ճէհանէթմէքեան Սուլթան Ապտիւլ Ազիզ խան հազրէթլէրինին, մազլումէն վէ եիւրէքլէր տաեանամաեաճաղ սուրէթատէ, մազտուրէն շէհատէթինէ ճիւրաթ իյէտիկի թահգըգ դրլընմըշ օլան էշխասատան էֆրատաբ մալիւմէնին, հասապէլուսուլ իսթինթատգլարընը հինի իճրասընատա, իյէրինատէն պիր շօղանան պու ճինատէթի ազիմէյի միրթէքիպ օլատուղրը սապիթ օլուղու կիպի, Ա.յրան վալիսի Մահամէթ բաշանքն տախի, պու իշթէ զիմէտատաղ օլատուղու տէրէճէյի սիպարթէ իպթիրատ (եազըշմըշ) էյլէմիշ օլմասընա մէպնի, քէնարսի շինիեէ գատար մէսոմութ օլան պու ֆիլիի միւնքերին շուեատինի իտիմատար էյլէմէսէյլէ պէրապէր, հէնան Իզմիրատ քեայնի Ֆրանսա գնսօլօսխանէսինէ տէխապէթ իթմի օլատուղու, օրատատի գօմանան թարաֆընատան կէլէն միւթէատիտ թէլէկրաֆլարատան անպաշրմըշ, վէ շիմտիեէ գատար մէղքէր գօնսօլօսխանէտէ պուլունատուղու մուհադդադ պուլունմուշ, վ միւմանիէյհին իշպու տէխապէսի թի, միւրթէքիպ օրատուղու ճինատեէթի միւէյյիտ, վէ ումուրը թատպիհեէտէն օլմադ իւզրէ, հէր շէյատէն սուգատթինի (աիշմէ) միւսթէզիմ օլատուղու կիպի, վալիսքատէն տախի սուգատթրի իճապ էյլէմիշ օլատուղունատան, պինատէն ալէյհքէնտիսինին ազի իլէ, վիլաեէթի մէղքիւրէ վալիսինին, շուրայի տէվլէթի ըէյիսի սապըզ. Ալի բաշա հազրէթլէրի թայէին պույրուլմուշ, վէ Մահամէթ բաշանքն գայիտէյի ատիլէյի տատիեէ իճապընճա, թահթը խթիթատգա ալընմասը զարուրի պուլունմուշ օլուպ, միշարիէյհ Ալի բաշա հազրէթլէրի, Մահամէթ բաշա իչին թէրէթթիպ իտէն սավալէրի իրատ, վէ գայիտէյի մէրիէեէ թէվֆիզէն, վազիֆէյի միւթէրէթթիպէյի իճրա իթմէք իւզրէ, իզամ օլունճաղ հէյեէթի ատիեէ իլէ պէրապէր վաբօրը մախսուսա իրքեապէն իզամ օլունատուղլարը բէսմէն իյան օլունուր։

* * *

Պու կիւնքի Իսթանպուլ զազէթասընատա օգունմուշ տուր.

Ճէնանէթմէքեան սուլթան Ապտիւլ Ազիզ խան հազրէթլէրինին վուդուի վէֆաթլարը հագդընատա, պունատան պիր պուչուգ մահ ատէմ, Եըլմազ սէրաեընատա իճրասընա պաշլանըլան թէզգիզատա, պաշլճա շու ամիտէքի պէշ զէվաթքն տօղրուտան տօղրուտա մէսխասէրի պուլունատուղ տօղշըլմըշ տըր. Չէօյլէ քի,

Սատրը սապըզ օլուպ, էլան Ա.յրան վիլաեէթինատ վագը քէնարի չիֆթիլիկինատ թէզգէֆ իտիլմիշ օլան Մէհէմմէտ Բիւշրի բաշա.

Իզմիր վալիսի Մահամէթ բաշա.

Էյմինա սատասընատա թէզգէֆ իտիլմիշ օլուպ, պուրատա ճէլբ իտիլմիկի մէրվի օլան սէրասքէրի սապըզ Բէտիֆ բաշա.

Պաղատատա նէֆի իտիլմիշ պուլունան Սիլէյման բաշա.

Սուլթան Ազիզին պուշնապէյնճիսի սապըզ Ֆախրի պէյ։

Տահա սայիր զէվաթ պու իշտէ զիմէտատաղ պուլունմուշլար իսէ տէ, պունլար իրքինճի սընըֆատան մատատա աբրըլար։

Թէզգիզաթը մէղքիւրէ, միւթթէհիմէրին ղըեապընատա լճրա օլունուպ, շու էսնատէ միւսեատատա պուլունան ասհապը թէօհմէթին, իլէմատան, վէ միւքիեէ վէ առաքէրիեէտէն օլան զէվաթը մուազամատան միւրէքքէպ պիր հէյեէթի ատիեէյի տիեէ հուզուրունատա մուհաքէմէ օլունմագ իւզրէ, Տէրսաատէթ կէթիրիլմէսէրի գարարլաշաբրըմըշ տըր։

Իսթանպուլ զազէթասը, պու պապտէ տահա սայիր մալիւմատ վիրմիշ իսէ տէ, պու մալիւմատ, պէլէատէ սուրէթի միւնատէրիճ օլան ըէսմի իրանատաքի մալիւմատատ մութապէզ օլատուղունատան, թէքքարընատան սարֆը նազար իսէր, վէ եալընըզ, մէղքիւր զազէթանքն ռիվաեէթինէ կէօրէ. Մահամէթ բաշանքն տէրհալ թէզգէֆը, չէզան բազար կիւնիւ մապէյնատ միւնասիպ կէօրիւլմիշ իսէ տէ, պուրատա կէթիրիլմէզտէն էվվէլ, Իզմիրատ իսթինթատգ իտիլմէսինէ գարար վիրիլմիշ, վէ բաշայի միշարիէյհին, պաշլանա կէլէճէկիսի անլատարադ, Ֆրանսա գօնսօլօսխանէսինէ իլիթճա իթմիշ օլատուղունու պէեան իլէ, իքթիֆա իյէրիզ։

* * *

Պու կիւնքի Մէսէնճըրատա օգունատուղունա կէօրէ, Միտհաթ բաշա հէնուզ Ֆրանսա գօնսօլօսխանէսինատ օլուպ, միշարիէյհին պիր էճնէպի հարպատէֆինէ ֆիլրար իթմիշ օլատուղու հէր նէ գատար շուեատ պուլմուշ իսէ տէ, պու շայիա թատիգ օլունմամըշ տըր։

* * *

Իսթանպոլ նամ ավիզ վաբօրու չէզան կիճէ մէմուրէն վէ առաալար տէնիզինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր։ Պաղըլար, մէղքիւր վաբօրուն, Միտհաթ բաշաեը ալէպ Տէրսաատէթ կէթիրմէք իւզրէ, Իզմիրէ կիթմիշ օլատուղունու պէեան իտիեօրլար։

—Ուսմուրը ատիեէ նազրը ճէվատէթ բաշա հազրէթլէրի, Ա.յրան վալիսի Ալի բաշա հազրէթլէրիյլէ, վէ բիֆազ ամէլարընատա իզամ օլունան հէյեէթի ատիեէ իլէ պէրապէր Իզմիրէ ազիմէթ իթմիշ տըր։

Պու կիւնքի Ֆար տիւ Պոսֆոր զազէթասը, Եունան մէսէլէսինատ Օսմանլը մուրախխասարը թարաֆընատան թէքլիֆ օլունան տէօրթ մատատէնին կէրի ալընմըշ օլատուղունու դատիէն եազբէօր։

Մէղքիւր զազէթանքն գատիմնէճ, տիւնքի սապը կիւնիւ տախի պիր էէնի իճթիմա ատա օլունուպ, պունատան, [illegible] պէրապէր վէ արադիի մէքրուքէնին թէսլիմի սուրէթի իւզրինէ միւզաքէրէ ճէրէեան իթմիշ տիր։

—Պաշ վէքեալէթ մագամը ալիսինէ Թունուս վիլաեէթինէ կէօնտէրիլէն թէլէկրաֆընուրէթի տիր.

«Ֆրանսա իլէ ճէպրէն պիր ահատնամէ իմզա իթթիֆինիզէ տայիր թէլէկրաֆընը ալընաբ։ Իշպու ահատնամէ ալէյհինէ տէվլէթի Ալիեէ, շէհատէն վէ բէամէն վէ ալէնէն բրօթէսթօ իթմիշ տիր։ Մէհմէտալի մուֆախխամըմզը Բասիշահըմըզը, Թունուս էեալէթի իւզրինատ հուգուգը հիւքմանինի թէմմանէն մահֆուզ տուր։ Մէղքիւր ահատնամէնին, էսասաղը մամուլիեէթատէն պէրի օլատուղունու Պապը Ալինին նամընա բէամէն սիզէ թէպլիղ իտէրիմ։ Բրօթէսթօմուզուն սուրէթի պու թահրիրատի թարաֆընընդա կէօնտէրիլմիշ տիր։»

—Բուսիա իմբէրատօրը ճէհանիէնին թէպլիքի ճիւսուսու իչին մէմուրէն Բէթրէսպուրկա կիթմիշ օլան խատատ օրատայի հիւմատատն միշիրի Բաուֆ բաշա հազրէթլէրի, իքմալը մէմուրիյէթ իտէրէք, էվվէլսի կիւն Բուսիա վաբօրու իլէ Տէրսաատէթ ավտէթ իյէմիշ տիր։

Միշարիէյհ հագդրնատա Բուսիատա իհթիրամատը ֆէվզէլատէ իճրա իտիլմիկի մէսմու տուր։

—Պուլկարիսթան Տէրսաատէթ գաբու քէթխիտասը Մ. Պալատանօֆ, Պուլկարիսթան գանունը էսասիսինի թատիլ իչին ադտ օլունաճաղ մէճլիսի մէպուսանատա հազրը պուլունմաղ իւզրէ, եաղընատա Տէրսաատէթատէն ադիմէթ վէ հարէքէթ իտեճէք տիր։

—Բատպալեանքն իքինճի բազար իրթէսի կիւնիւ Արնավուտ քէօյունատէ իճրայի լուսիանաթ իթմէք իւզրէ, դարիեէյի մէղքիւրէեէ կիթմիշ օրան Մ. Պարժօն նամ էշի հիւնէրին ատանաքլըը, բիւսումանթ էմնէթիի թարաֆընատան զապթ օլունմուշ, վէ պու սուրէթլէ եէվմի մէղքիւրատ, իտիլմիշ օրան գօնթրատի խիլաֆընատա օլարագ, միւմանիէյհ Մ. Պարժօն իճրայի լուսիանաթ իտէմէմիշ, վէ ատանաքլըը պիր հաֆթա ատանա քէտտիսինէ, պիր սէհվ վուգու պուլմուշ տէնիլէրէք իեատատ դրլընմըշ օլատուղու պունատան ագտէմ զազէթալարատա եազրմըշ իսի։ Պու քէրրէ իսէ Մ. Պարժօն, մէղքիւր մատատէէն տօլայը բիւսումանթ իտարէսինատէն 5.000 ֆրանգ զարար վէ զիեան տավասընա գալդրշմըշ օլմազլէ, բիւսումանթ թարաֆընատան, բիւսումանթ սիմթէթ ազասընատան Ահմէտ Բեամիլ էֆէնտի վէքիլ թայէին օլունարագ, տիւնքի կիւն մահքէմէյի թիճարէթատ մուհաքէմէլէրի իճրա օլունմուշ տուր։

—Լամ վէ Թայիֆ նամ վաբօրլար, պիրի Կօլօսատան վէ տիրէրի Բրէմէզատան ալարգլարը պիր գաչ եիւզ տատքիրի շահանէ խատարլարընը Տէրսաատէթէ նազլ էյլէմէյլէր տիր։

—Տիւն Շէյխ իւլ Իսլամ գաբուսու մէմուրինինէ ատրիլ մատաշարը վիրիլմիկի կիպի, Պապը Ալի իլէ հարպիեէ նէզարէթի մէմուրինինէ տախի պիրէր մատաշ վիրիլմիշ տիր։ Բէզալիք պիրէր մատաշ տատքիրի Ճահանէեէ իթա օլունաճաղ տըր։

—Տիւնքի Նիւսխէ միզատէրիճ օլատուղու իւզրէ, Պապը Ալի, Թունուս վալիսինէ Ֆրանսըղ ժէնէրալընը ճէպրէն իմզա իթթիրատիկի ահանամէ ալէյհինատ շիտատէթէ բրօթէսթօ իթմիշ, վէ բրօթէսթօսունու Էվրօբատա պուլունան սիֆէրայի սալթանատը Սէնիյէեէ միզէքքէրէյի ուսմանիեէ իլէ բէսմէն պիլտիրմիշ տիր։ (Ռ-էԷՆ)

—Իչ եաշընատա պիր եէհուսի չօճուղու կէչէն կիւն Ա.յվանատայատա խարի պիր տատատ օղատանի աշէճ օլան պիր գուճուսա տիշմիշ, վէ նաչը չէգարըլմըշ տըր։

—Հատէօյատ պիր Իսլամ գաբրը գազատէն խանէսի բէնիբէսինատէն աշագը տիշէրէք, ադբրճա եարալանմըշ, վէ պիր գաչ սատթ սօնրա, պիչարէ միհթէսիբէն վէֆատ իյէմիշ տիր։

—Սապրդալը օլուպ, Պէյօղլու հապսխանէսինատ միւատէթի մահպուսիեէթլերինի թէքմիլ իթմիշ օլան օն իքի չախս, Լէյլա գումբարեաը վաբօրույա, մէմլէքէթլերի օլան Եունանիսթանա կէօնտէրիլէճէքլէր տիր։

—Տիւնքի սապը կիւնիւ, սատթ ալթը պուչուգ բատտէլէրինատ Գատը քէօյունատ ճանֆէր ատա մահկէմէսինատ Եագօմի գալֆանքն միւթէատրբէֆ օլատուղու, վէ սէրուսինատ բէրուբէր ճօրճինին միւթէճիր պուլունատուղու տախչապ բէրուքէր սիւքքեանքնատան տիմէղ ղահուր իտէրէք, պիր թարաֆա սիրաեէթ իթմէքքուդին, եալընըզ մէղքիւր սիւքքեանքն թատանը միհթիրէք օլատուղու հալատէ պատթըրըմըշ տըր։

ՄԱԹԷՄ

ՄԵԾ. ՍԱՄՈՒԷԼ ԷՖ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ԹԱՐԳՄԱՆ

Զրահեան գերդաստանը դառն շոկ կը գուժէ իւր անդամներէն, Մեծ. Սամուէլ էֆէնտի Պետրոսեանի անակնկալ մահն այս գիշեր ժամ՝ 2ին ի հասակի 60 ամաց։

Հանգուցեալին մարմինը այս գիշեր պիտի փոխադրուի Իսկիւտար ի Ս. Խաչ եկեղեցի, և վաղը ժամ 2½ին պատշաճ կատարուելէն եաքը, պիտի փոխադրուի տեղւոյն գերեզմանատունը. ուստի ազգականք և բարեկամք հրաւիրեալ են յուղարկաւորութեան տխուր հանդիսին։

Իսկիւտար, Իճատիյէ
1881 մայիս 6/18

—Բէթրէսպուրկան պա թէլէ-կրաֆ պիլարիլարիկինէ կէօրէ, Բուսիանէն էլիզապէթկրաթ չէ հրինտէ կէչէնէլիրտէ Բուսլար թարաֆինտան Եէհուտիլէր ալէյհինտէ խիկէն հադարաթ վէ պու միւնասէպէթլէ վազը օլան միւդաթէլէ, նիհիլիսթլէր թարաֆինտան թահրիք օլունմուշ տուր։ Ալէլ ումում, թէքմիլ Բուսիաներ ճէնուպիտէ քէօյլիլէր իսթիլալա մէյիլի օլուպ, հէր թարաֆտա իսթիլալ պէհանանամէլէրինէն եարբշարբլարը կէօրիլմէքտէ տիր։

—Էշխասը մուզիրէնին թարա ու թէպեիսի հագդընտա մէվճուտ օլան մուահէտաթէն թատիլինէ տայիր պիր մէմուրիէթի մախսուսէյի հայիզ օլարադ, Ֆրանսա մէպուսանընտան Մ. Լէօն Բընօթուն եադընտա Բէթրէսպուրկա կիտէճէկի զաղէթալարտա մուհարբէր տիր։

—Բէթրէսպուրկտան Մոնտ Նամ Ֆրանսըզ զաղէթասընա չէքիլէն թէլէկրաֆա կէօրէ, նիհիլիսթլէրին իճրա զօմիթէսի, նամընը, մուհաֆազայի միլիէ զօմիթէսի իսմինէ թէպտիլ իթմիշ, վէ պունամ իլէ ասքէրէ եէնի պիր պէհանանամէ նէշր էյլէմիշ տիր։ Մէգքիւր պէհաննամէնին խիթամը շու վէճհ իլէ տիր. «Եր կիտ զապիթլէր վէ ասքէրլէր, մուխթարատա օլան վազիֆան սիզէ կիվէնմէքտէ տիր։ Համիլ օլուսզունուզ զըլըճ, վէ միւատֆատ էյլէտիկինիզ շան վէ նամուս, միլլէթ թարաֆինտան սիզէ թէվտի օլունմուշ տուր։ Սիզ պիզիմ զանըմըզընը, պինապէրին սիզին գանընը պիզիմքի իլէ պիրլիքտէ ազմայր տըր։ Իմտի, նամուսլուզ վէ ճէսարար ալէյհինտէ պուլունալըմ, վէ եարընը ֆամիլեալարըմըզ իչին չալըշալըմ։»

—Ժէնէրալ Կարիպալտի, Ֆրանթօճուլարը գոմանտանը սապզդ Մ. Լուի Միշարա շու ամիտէքի մէքթուպու կէօնտէրմիշ տիր.

Դարբէրա, 3 մայիս 1881

Ազիզիմ միւսիւ Միշար,

Հէր նէ դատար, ալէմին պատիի մէմլեուն էյլէթի օլարադ, Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթտէ օլմազլըգ սատտէթինէ մազհար օլմադտա իսէ տէ, պիզիմ կիսի, Ֆրանսաէր տախի հալէա բարտալըզ մէքրուհ դուրտու, վէ կէչմիշ զամանտաքի պիլ ճիւմլէ տէպրօթիրլարը նաբադ պադըյէլէրի չիրիթմէքտէսիրլէր։ Իչթէ, զբզդարընտաշ օլան իլքի միլլէթ պէյինտէքի զրտահեէթին սէպէպլէրի տէ պունլար տըր։

Ցիւմէնի ումումիլէրիմիզին քէմալի արզու իլէ խէեալ էյլէսիրլէրի Ֆրանսա իլէ Իթալիա պէյինտէ մուհարէպէ խարմէսինէ կէլինճէ, զանն իսէրիմ քի իշպու ֆէզզէլտէ ճայիպ հալ ֆիիլէ չրդմաղտան էվվէլ, նաչէլէրիմիզ ատադ ալիմնտա չըզնանըլճադ տըր։

Պիզիմ մադսէտիմիզ, պիր Իթալիանը Ֆրանսատա Ֆրանսըզ չէ հիրլիսի, վէ պիր Ֆրանսըզը Իթալիատա Իթալիան չէ հիրլիսի իթմէք օլմալը տըր։ Ինսանճա գարտաշլըգա էսաս օլմադ իչին, հիչ պիր սէտտ վէ հուտուտ օլմանարադ, միւքէմմէլ միւսաֆիր վէ գարընտաշլըգ դայտէսինի մէվզի իճրատէ դօյմալըերը։

Իմտի, ազիզ տոսթում, բարասլարը վէ տէսքօթլարը, պիզի պիրի պիրիմիզտէն աերընմադ եօլունտա վազը օլան ճահտ վէ զայրէթլէրինէ հիչէ չըզարմանա չալըշալըմ։

Սոնուա խանէտանընա վէ չէճի էվլատլարընա դալպէն սէլամ կէօնտէրտիկիմ կիպի, միլլէթլէր տաֆտանընը ըէսուլու օլան սիզէ տախի քեռֆֆէյի մուհապպէթիմի տըզ իտէրիմ։

Մուհիպպինիզ
Ժ. ԿՈՐԻՊԱԼՏԻ

—Ֆրանսօվտան (Ալմանիատա տըր) Պէրլինատէ թատ օլունան պիր զաղէթատա եազըլըճ տըր.

«Մուհաճիրէթ հավվէսի պու սէնէ մէմլէքէթիմիզատէ չըգան սէնէտէն տահա զիեատէ չիտտէթլէ հիւքմիւնիւ իճրա էյլէմէքտէ տիր։ Ֆիլվազը չըգան սէնէ զարֆընտա Ֆրանսով տայիրէսինտէն եազընըզ 454 քիշի Ամէրիգատա հիճրէթ իթմիշ իլքէն, կէչէն իւչ մահ իչինտէ 592 քիշի հիճրէթ իթմիշ տիր։ Շիմտիկի գատար պաշրճա հիճրէթ իտէնլէր Լէհլիլէր իսի իսէլէր տէ, պու տէֆա հիճրէթ իտէնլէր Իչինտէ զիեատէ Աման պուլունմուշ տուր։ Մէսէլա մէզքիւր իւչ մահ զարֆընտա հիճրէթ իթմիշ օլան 592 քիշիտէն 351 քիշիսի Աման օլուպ, եազընըզ 241 քիշիսի Լէհլի տիր։ Մէզքիւր 313 նէֆէր մուհաճիրինէ ֆամիլեալարը զամէն Ամէրիգատա հիճրէթ իթմիշլէր տիր։ Բէք չօդ տէֆա թէքմիլ ֆամիլեալար հիճրէթ իտիեօրլար։»

—Լարիսատան (Եէնի-շէհիր) Ա. թինա զաղէթալարընա կէօնտէրիլէն մէքթուպլարա նէզարէն, նահիյէյի մէզքիւրէ վասի պիր օրտուկեահա թէպտիլ օլմուշ տուր։ Պու աեըն իպթիտասընտան պէրու, հէր կիւն Կոլոսա քիւլլեէթլի ասքիր վիրուտի խապէր վերիլիեօր, վէ ասքիրի մէրգումէ էվվէլճէ թայեին օլունան մահէլէրէ թէվզի իտիլիեօրլար։ Եազընըզ Լարիսատա 17,000 նէֆէր ասքէր պուլունմադտա տըր։

Թէսալիատա շու էանատէ պուլունան հէր ճինս ասքիրին միգտարը մէճմուի, ալընան մալիմալթը սահիհէեէ նէզարէն, 50–55,000 քիշի տիր։ Կոլոսատա Լարիսատա միւմթէտ օլան եօլ, քէզալիք էեալէթին միխթէլիֆ նահիյէլէրինին մադամը հիւքիւմէթլէրիյէ իրթիբ-

ասքէրլէր վէ տայիմա օրտուկեահա էվվազիմաթ թաշբեան միւհիմմաթ վէ էրզադ արապալարը.լա տօրտ տուր։ Պաշ զօմանտան Հիտատէթ բաշա իլէ, Բէճէպ, Հասան վէ Իսմէտ նամ ֆէրիգ բաշալարտան պաշդա, Լարիսատա պիր չօգ տախի լիվա բաշալար վէ պիւյիւք զապիթլէր վար տըր։ Վէլ հասըլ շիմտիկի գատար Թէսալիատա, հիւքիւմէթի Սէնիյյէ թարտֆընտան իթթիխաղ օլունան թէտատիր, Եունանիստան իլէ հէման մուհարէպէ զուհուր խաճճիկինի հէր քեսէ զանն վէ շիպհէ իթիրմէքտէ տիր։

—Ֆար տիւ Պոսֆոր զաղէթասը, ալաֆրանգա մայիս 9 թարիխիյլէ Գրպրբատան քէնտիսինէ եազընըզ օլան ամիտէքի մալիմմաթը իհթիբաղ իւզրէ տէրճ իթմիշ օլմազլէ, պիզ տախի թէրճէմէսինի պէհան էյլէրիզ։

«Պունտան իւչ հաֆթա ադէմ, ճէզիրէնին քեռֆֆէյի զաղէթալարը Իսկիլիզ հիւքիւմէթինին Գրպրբը Եունանիստանա թէրք իթմէքլիկի դարարլաշարրմըզ օլտու զունու եազմադտա խոլէր։ Պու խապէր տէրհալ օլ տէրէճէ էհէմմիյէթ քէսպ իթմիշ տիր քի, միլլէթպէրան վէ նուֆուզու էհալի թօբլանընը, վէ պիր խայլի կիսն չիտտէթլի միւզաքէրատան սօնրա, Մ. Կլատսթընա պիր թէլէկրաֆնամէ կէօնտէրէրէք, բարլամէնթօնուն հազըրտիրէն պէօյլէ պիր նէյյէթի պուլունուպ պուլունմատըգընը սիսալէ դարար վերմիշլէր տիր։ Պունլար, մէզքիւր թէլէկրաֆնամէ իլէ, Ինկիլթէրրա դապինէթօսու բէյլինէ, Գրպրբս էհալիսինէ իթթիկի էյլի քէրճէն տօլաեը իզհարը թէշէբքիւր իլէ պէրապէր, էհալիյի մէզքիւրէյի Եունանիստանա պիրլէշմիրմէսի իչին տէ բէճա իթմիշլէր տիր։ Մ. Կլատսթընը վալիի ճէզիրէ վասբիտասը.յա պու պապատ շու եօլտա պիր ճէվապ վերմիրմիշ տիր.

«Մ. Կլատսթընը, Գրպրբընը Եունանիստանա պիրլէշմէսի թալէպինի հավի թէլէկրաֆքընը ավաղ իթմիշ տիր։ Միշարիէյհին արզուլարը մուճիպինճէ սիզլէրէ պէհանէ մուարատաթ իտէրիմ.քի, Գրպրբս, Պերլին զօնկրէսի թարաֆընտան Ինկիլիզ հիւքիւմէթինէ իհտայէ օլունմուշ պիր էմանէթի օլուպ, տայիմա տէվլէթի Օսմանիեէնին էճզայի միթէմմիմէսինտէն տիր, վէ Պէրլին մուահէտէսի տահքամը իսէ ասա թէճավուզ օլունամազ։»

—Ֆրէնտէնպլաթ զաղէթասընտա նէշր օլունան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Արնավուտ բուէսատասընտան հաճի Էօմէր, Տերվիշ բաշաեա արզ ինզրեատ իթմէք իսթէմէյիպ, Դրանիչատ ճէսիմ պիր դուվվէթ թօբլամբշ տըր։ Մէգքիւր զաղէթանընն գավլինճէ, Օսման բաշա 10 թապուր իլէ Գրանիչի զապթ իթմիշ տիր։ Տերվիշ բաշա, բուէսատան օլուպ, քէնտիսինէ արզը ինզրեատ իթմիշ օլան Կոսինէլի Ալի պէյ իլէ Սայիպ աղանընէ սպիլլէրինի թախլիեէ էյլէմիշ տիր։

—Բուսիա իմբէրատօրունուն իրատէսի իլէ, ժէնէրալլար, զապիթլէր, վէ օրտու քեատիպլէրի, իսթէտիքլէրի հալտէ սագտ պրագապիլէճէքլէր տիր։

—Ճէզայիրտէն ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, Թունուսատա գաթլ ու թէլէֆ իսիրմիշ օլան Ֆլոթթիր հէյեէթի մէմուրէսինտէն հաեատատա գալանլար, պիր մազարատա իթթիճա իսիպ, օրատա ճճլըզատան վէֆատ իթմիշլէր տիր։ Պու պիչարէլէրտէն օն պէշինին էթլէրինի տիկէր արգատաշլարը եէմիշլէր տիր։

— Բուսիա իմբէրատօրունուն գատլինտէ զիմէտխալ օլտուգու իչին գատլէ հիւքմ օլունմուշ օլան համիդ ժէս Հէլֆիմանընն տօրլուճատը ալէյհինտէ բրօթէստօ իթմէք իչզրէ, մայիսին 9 ունճու կիւնիւ, Պէլճիդանընն բայիթախթը օլան Պրիւսէլ շէհրինտէ սօսիալիստլէրատէն միւբէթթեպ պիր իճթիմա վուգու պուլմուշ տուր։ Բոշֆոր, իշպու մէճլիսին միւշվիզլէրինէ, կէրէք քէնտիսինին վէ կէրէք թարաֆտարլարընը մավաֆազաթընը թահրիրէն պէհանանամէ էյլէմիշ տիր։ Մէճլիսի մէզքիւր, պու մէսէլէտէ վազիֆէսիզ տավրանմբշ օլան զաղէթալարը շէտիտէն թայեիպ իթթիֆաէն սօնրա, Բուսիա Ներիլիսթլէրինէ պիր պէհանանամէ կէօնտէրիմէսինէ դարար վերմիշ տիր։

ՐՈՒՍԻԱ

Բէթրէսպուրկտան Կաղէթ ատ Գօլոնեբատա շէօյլէ եազընըմբշ տըր.

Նիհիլիսթ պէհանանամէլէրինին մըդատրը, հէր կիւն մուճիպի էնտիշէ օլանճադ սուրէթտէ արթմադտա տըր։ Թէքմիլ մէմուրքտէ, հարթիա շիմտիկէ գատար պու իշլէրատէն խոպ օլան Պարթիդ էեալէթլէրինտէ պիրլէ, իսթիլալ պէհանանամէլէրի նէշր օլունուեօր։ Պիր կիւն կէչմէեօր քի Նարօտնատա Վօյժա մութպուասընտան չրդան պէհանանամէլէր, Մոսգուա, Քիլֆ, Օռէսատա, վէ տահա պիր Դազըմ քիւչիւք շէհիրլէրտէ պիրլէ տիվարլարտա եաբշարբրըմաքն։ Գրչլարատա սոպալարը արդասընտա պու պէհանանամէլէրտէն պուլունուեօր. թախթատան իմալ խոլմուշ օլան բասդալիա եումուրթալարընտա պիրլէ, մէզքիւր պէհանանամէլէրտէն պուլունմուշ, վէ բասդալիա կիճէսի տուտա օլունտուզու էնտատէ, էգզամէրինօպալատա քիրլէտ տիվարլարը իւզէրինէ տախի եարբշարբրըմշ տըր։ Բէթրէսպուրկուն էքսէր զէվվաթը մուտզամատը, մէզքիւր Նիհիլիսթ պէհանանամէլէրինտէն տիզ իթմիշլէր տիր։ Լ.քին խալդ, կէմիքճէ վազիֆէսիզիկէ ալըշարըզընտան, պու շէյլէրտէն տաշա մուճիպ

Նութեամբ աշխատող ու Նորա հետ երկրագործութեամբ կապված ներ։ Ուրեմն Կարթագինացոց ուժը իրանց տիրած երկրի մէջ հիմնվել է ոչ իրանց սեփական ազգութեան մշակ ու երկրագործ դասակարգի վրա, այլ բոլորովին խորթ ու օտար ցեղի, որի հայրենասիրական զգացմունքները բնականաբար պիտի տարբերվին բուն Կարթագինացոց զգացմունքներից. Կարթագինացիք սիրել են իրանց երկիրը լոկ ուրիշի ձեռքով նորանից ստացած լուսթեան ու նիստական բարօրութեան համար, իսկ նուաճված բնիկները սիրել են իրանց հողը նորա համար, որ այդ հողը իրանց հետ միասին սարկանալով օտարին, չէ զլացել վարձատրել իրան հարազատ մշակողների քրտինքը ու դառն աշխատանքը։ Այդ է պատճառը, որ Կարթագինացոց ուժը չէ հիմնվել սեփական կուլտուրայի հիմունքների ազգային երկրագործութեան ու արուեստների վրա, այլ նա հաստատվել է միայն խորթ կուլտուրայի փայտեայ ոտների վրա, որոնք չեն դիմացել երկրագործ Հռոմայեցի զինուորի ուժի առաջ, այլ առաջին ուժգու հարուածից փշրվելն և իրանց հետ էլ փշրել Կարթագինացոց ամբողջ զօրութիւնը ինչպես մի կաւի աման, ինչպես ապակի։ Ուրեմն Կարթագինացոց երկարամեայ պատերազմները Հռոմայեցոց հետ եղել են ո՛չ այլ ինչ, եթէ ոչ մենամարտութիւն տոհոմ, հատատատարարոյ, հատատատամիտ, համբերող, դիմացկուն ու հայրենասէր երկրագործի մէջ և երեւակայամոլ, դիւրավառ, դիւրայփշտակ ու թեթեւամիտ ծովապարիկի մէջ, որին առընթեր կանգնած է եղել այս և կարթագինացու հպատակ երկրագործ զինուորը, բայց այդ զինուորը եղել է միայն օտար և վարձկան մարդ, այլ ո՛չ իր սեփական հողն սիրով ոգեւորված մարանչդ։

Մինչդեռ Կարթագինացոց հակառակ Հայերը հարիւր անգամներն նուաճվել օտարներից, ջարդվել, արիւնաքամ եղել, բայց ընկճվելով նոքա երբէք չեն փշրվել, չեն ցամաքել, որովհետեւ Հայ ազգութեան արմատը գտնուելով երկրագործ հարազատ դասակարգի մէջ, օրէց օր նոր ընձիւղներ է արձակել ու կաղդուրել ազգութեան մարմնի ու հոգու թուլութիւնը։ Բայց մեր պապերի յաղթանակների մէջ չմոռանալով Հայ ազգի այս հիմնական ուժը, ամեն տեղ մենք միայն կրօնական զրդիռ ու զրուցթիւն ենք նշմարել, մինչդեռ մենք միատեսակ դիմացկուն ու առձգական ենք եղել և այն ժամանակ, երբ Յիսուս չի ճանաչել Արդարին, երբ Հայ զինուորը չի համբուրել Ղեւոնդի ու Մանդակունու բռնած խաչը, Հայ երկրագործն է եղել Վարդանի դլխաւոր յաղթութեան պատկով բոլորովին Աղուանից աշխարհում և ամեն տեղ. ճէնտրը Մամիկոնեան հիմնելով իր ուժը միջին դասակարգի՝ երկրագործի ու արուեստագործի համակրութեան վրա դրկել է ինիցնատորի (առաջի օրինակ տվողի) իրաւունքից իրանից հազար տարի յետոյ եկած Կօրսիկացի Բօնապարտին, որը կարողացել է յաղթել բոլոր իր արիստոկրատ ախոյեաններին յենլով իր ուժը նոյնպես միջին դասակարգի վրա։

Ինչ տեսանք Կարթագինացոց վրա, նոյնը կրկնվում է և Վեներիկի ու Դենուայի հետ։ Ա.դ օլիգարխական իշխանութիւնը չիարդանալով հաստատել իրանց տիրապետական ուժը Իտալացի երկրագործ դասակարգի վրա, գաղթեցնելով Նորան Իտալիայից իրանց նուաճած երկիրները, հիմնել են իրանց ուժը միայն Դալմացիացու Սքլավ վարձկան զօրքերի վրայ վասն որոյ և չեն կարողացել յարատեւել

—Բէթրէսպուրկտան պա թէլէ-կրաֆ պիլարիլարինէ կէօրէ, Բուսիանէն էլիզապէթկրաթ չէ հրինտէ կէչէնէլիրտէ Բուսլար թարաֆինտան Եէհուտիլէր ալէյհինտէ խիկէն հադարաթ վէ պու միւնասէպէթլէ վազը օլան միւդաթէլէ, նիհիլիսթլէր թարաֆինտան թահրիք օլունմուշ տուր։ Ալէլ ումում, թէքմիլ Բուսիաներ ճէնուպիտէ քէօյլիլէր իսթիլալա մէյիլի օլուպ, հէր թարաֆտա իսթիլալ պէհաննամէլէրինէն եարբշարբլարը կէօրիլմէքտէ տիր։

—Էշխասը մուզիրէնին թարա ու թէպեիսի հագդընտա մէվճուտ օլան մուահէտաթէն թատիլինէ տայիր պիր մէմուրիէթի մախսուսէյի հայիզ օլարադ, Ֆրանսա մէպուսանընտան Մ. Լէօն Բընօթուն եադընտա Բէթրէսպուրկա կիտէճէկի զաղէթալարտա մուհարբէր տիր։

—Բէթրէսպուրկտան Մոնտ Նամ Ֆրանսըզ զաղէթասընա չէքիլէն թէլէկրաֆա կէօրէ, նիհիլիսթլէրին իճրա զօմիթէսի, նամընը, մուհաֆազայի միլիէ զօմիթէսի իսմինէ թէպտիլ իթմիշ, վէ պունամ իլէ ասքէրէ եէնի պիր պէհաննամէ նէշր էյլէմիշ տիր։ Մէգքիւր պէհաննամէնին խիթամը շու վէճհ իլէ տիր. «Եր կիտ զապիթլէր վէ ասքէրլէր, մուխթարատա օլան վազիֆան սիզէ կիվէնմէքտէ տիր։ Համիլ օլուսզունուզ զըլըճ, վէ միւատֆատ էյլէտիկինիզ շան վէ նամուս, միլլէթ թարաֆինտան սիզէ թէվտի օլունմուշ տուր։ Սիզ պիզիմ զանըմըզընը, պինապէրին սիզին գանընը պիզիմքի իլէ պիրլիքտէ ազմայր տըր։ Իմտի, նամուսլուզ վէ ճէսարար ալէյհինտէ պուլունալըմ, վէ եարընը ֆամիլեալարըմըզ իչին չալըշալըմ։»

—Ժէնէրալ Կարիպալտի, Ֆրանթօճուլարը գոմանտանը սապզդ Մ. Լուի Միշարա շու ամիտէքի մէքթուպու կէօնտէրմիշ տիր.

Դարբէրա, 3 մայիս 1881

Ազիզիմ միւսիւ Միշար,

Հէր նէ դատար, ալէմին պատիի մէմլեուն էյլէթի օլարադ, Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթտէ օլմազլըգ սատտէթինէ մազհար օլմադտա իսէ տէ, պիզիմ կիսի, Ֆրանսաէր տախի հալէա բարտալըզ մէքրուհ դուրտու, վէ կէչմիշ զամանտաքի պիլ ճիւմլէ տէպրօթիրլարը նաբադ պադըյէլէրի չիրիթմէքտէսիրլէր։ Իչթէ, զբզդարընտաշ օլան իլքի միլլէթ պէյինտէքի զրտահեէթին սէպէպլէրի տէ պունլար տըր։

Ցիւմէնի ումումիլէրիմիզին քէմալի արզու իլէ խէեալ էյլէսիրլէրի Ֆրանսա իլէ Իթալիա պէյինտէ մուհարէպէ խարմէսինէ կէլինճէ, զանն իսէրիմ քի իշպու ֆէզզէլտէ ճայիպ հալ ֆիիլէ չրդմաղտան էվվէլ, նաչէլէրիմիզ ատադ ալիմնտա չըզնանըլճադ տըր։

Պիզիմ մադսէտիմիզ, պիր Իթալիանը Ֆրանսատա Ֆրանսըզ չէ հիրլիսի, վէ պիր Ֆրանսըզը Իթալիատա Իթալիան չէ հիրլիսի իթմէք օլմալը տըր։ Ինսանճա գարտաշլըգա էսաս օլմադ իչին, հիչ պիր սէտտ վէ հուտուտ օլմանարադ, միւքէմմէլ միւսաֆիր վէ գարընտաշլըգ դայտէսինի մէվզի իճրատէ դօյմալըերը։

Իմտի, ազիզ տոսթում, բարասլարը վէ տէսքօթլարը, պիզի պիրի պիրիմիզտէն աերընմադ եօլունտա վազը օլան ճահտ վէ զայրէթլէրինէ հիչէ չըզարմանա չալըշալըմ։

Սոնուա խանէտանընա վէ չէճի էվլատլարընա դալպէն սէլամ կէօնտէրտիկիմ կիպի, միլլէթլէր տաֆտանընը ըէսուլու օլան սիզէ տախի քեռֆֆէյի մուհապպէթիմի տըզ իտէրիմ։

Մուհիպպինիզ
Ժ. ԿՈՐԻՊԱԼՏԻ

—Ֆրանսօվտան (Ալմանիատա տըր) Պէրլինատէ թատ օլունան պիր զաղէթատա եազընըզ թէլէկրաֆ տըր.

«Մուհաճիրէթ հավվէսի պու սէնէ մէմլէքէթիմիզատէ չըգան սէնէտէն տահա զիեատէ չիտտէթլէ հիւքմիւնիւ իճրա էյլէմէքտէ տիր։ Ֆիլվազը չըգան սէնէ զարֆընտա Ֆրանսով տայիրէսինտէն եազընըզ 454 քիշի Ամէրիգատա հիճրէթ իթմիշ իլքէն, կէչէն իւչ մահ իչինտէ 592 քիշի հիճրէթ իթմիշ տիր։ Շիմտիկի գատար պաշրճա հիճրէթ իտէնլէր Լէհլիլէր իսի իսէլէր տէ, պու տէֆա հիճրէթ իտէնլէր Իչինտէ զիեատէ Աման պուլունմուշ տուր։ Մէսէլա մէզքիւր իւչ մահ զարֆընտա հիճրէթ իթմիշ օլան 592 քիշիտէն 351 քիշիսի Աման օլուպ, եազընըզ 241 քիշիսի Լէհլի տիր։ Մէզքիւր 313 նէֆէր մուհաճիրինէ ֆամիլեալարը զամէն Ամէրիգատա հիճրէթ իթմիշլէր տիր։ Բէք չօդ տէֆա թէքմիլ ֆամիլեալար հիճրէթ իտիեօրլար։»

—Լարիսատան (Եէնի-շէհիր) Ա. թինա զաղէթալարընա կէօնտէրիլէն մէքթուպլարա նէզարէն, նահիյէյի մէզքիւրէ վասի պիր օրտուկեահա թէպտիլ օլմուշ տուր։ Պու աեըն իպթիտասընտան պէրու, հէր կիւն Կոլոսա քիւլլեէթլի ասքիր վիրուտի խապէր վերիլիեօր, վէ ասքիրի մէրգումէ էվվէլճէ թայեին օլունան մահէլէրէ թէվզի իտիլիեօրլար։ Եազընըզ Լարիսատա 17,000 նէֆէր ասքէր պուլունմադտա տըր։

Թէսալիատա շու էանատէ պուլունան հէր ճինս ասքիրին միգտարը մէճմուի, ալընան մալիմալթը սահիհէեէ նէզարէն, 50–55,000 քիշի տիր։ Կոլոսատա Լարիսատա միւմթէտ օլան եօլ, քէզալիք էեալէթին միխթէլիֆ նահիյէլէրինին մադամը հիւքիւմէթլէրիյէ իրթիբ-

ասքէրլէր վէ տայիմա օրտուկեահա էվվազիմաթ թաշբեան միւհիմմաթ վէ էրզադ արապալարը.լա տօրտ տուր։ Պաշ զօմանտան Հիտատէթ բաշա իլէ, Բէճէպ, Հասան վէ Իսմէտ նամ ֆէրիգ բաշալարտան պաշդա, Լարիսատա պիր չօգ տախի լիվա բաշալար վէ պիւյիւք զապիթլէր վար տըր։ Վէլ հասըլ շիմտիկի գատար Թէսալիատա, հիւքիւմէթի Սէնիյյէ թարտֆընտան իթթիխաղ օլունան թէտատիր, Եունանիստան իլէ հէման մուհարէպէ զուհուր խաճճիկինի հէր քեսէ զանն վէ շիպհէ իթիրմէքտէ տիր։

—Ֆար տիւ Պոսֆոր զաղէթասը, ալաֆրանգա մայիս 9 թարիխիյլէ Գրպրբատան քէնտիսինէ եազընըզ օլան ամիտէքի մալիմմաթը իհթիբաղ իւզրէ տէրճ իթմիշ օլմազլէ, պիզ տախի թէրճէմէսինի պէհան էյլէրիզ։

«Պունտան իւչ հաֆթա ադէմ, ճէզիրէնին քեռֆֆէյի զաղէթալարը Իսկիլիզ հիւքիւմէթինին Գրպրբը Եունանիստանա թէրք իթմէքլիկի դարարլաշարրմըզ օլտու զունու եազմադտա խոլէր։ Պու խապէր տէրհալ օլ տէրէճէ էհէմմիյէթ քէսպ իթմիշ տիր քի, միւթէպէրան վէ նուֆուզու էհալի թօբլանընը, վէ պիր խայլի կիսն չիտտէթլի միւզաքէրատան սօնրա, Մ. Կլատսթընա պիր թէլէկրաֆնամէ կէօնտէրէրէք, բարլամէնթօնուն հազըրտիրէն պէօյլէ պիր նէյյէթի պուլունուպ պուլունմատըգընը սիսալէ դարար վերմիշլէր տիր։ Պունլար, մէզքիւր թէլէկրաֆնամէ իլէ, Ինկիլթէրրա դապինէթօսու բէյլինէ, Գրպրբս էհալիսինէ իթթիկի էյլի քէրճէն տօլաեը իզհարը թէշէբքիւր իլէ պէրապէր, էհալիյի մէզքիւրէյի Եունանիստանա պիրլէշմիրմէսի իչին տէ բէճա իթմիշլէր տիր։ Մ. Կլատսթընը վալիի ճէզիրէ վասբիտասը.յա պու պապատ շու եօլտա պիր ճէվապ վերմիրմիշ տիր.

«Մ. Կլատսթընը, Գրպրբընը Եունանիստանա պիրլէշմէսի թալէպինի հավի թէլէկրաֆքընը ավաղ իթմիշ տիր։ Միշարիէյհին արզուլարը մուճիպինճէ սիզլէրէ պէհանէ մուարատաթ իտէրիմ.քի, Գրպրբս, Պերլին զօնկրէսի թարաֆընտան Ինկիլիզ հիւքիւմէթինէ իհտայէ օլունմուշ պիր էմանէթի օլուպ, տայիմա տէվլէթի Օսմանիեէնին էճզայի միթէմմիմէսինտէն տիր, վէ Պէրլին մուահէտէսի տահքամը իսէ ասա թէճավուզ օլունամազ։»

—Ֆրէնտէնպլաթ զաղէթասընտա նէշր օլունան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Արնավուտ բուէսատասընտան հաճի Էօմէր, Տերվիշ բաշաեա արզը ինզրեատ իթմէք իսթէմէյիպ, Դրանիչատ ճէսիմ պիր դուվվէթ թօբլամբշ տըր։ Մէգքիւր զաղէթանընն գավլինճէ, Օսման բաշա 10 թապուր իլէ Գրանիչի զապթ իթմիշ տիր։ Տերվիշ բաշա, բուէսատան օլուպ, քէնտիսինէ արզը ինզրեատ իթմիշ օլան Կոսինէլի Ալի պէյ իլէ Սայիպ աղանընէ սպիլլէրինի թախլիեէ էյլէմիշ տիր։

—Բուսիա իմբէրատօրունուն իրատէսի իլէ, ժէնէրալլար, զապիթլէր, վէ օրտու քեատիպլէրի, իսթէտիքլէրի հալտէ սագտ պրագապիլէճէքլէր տիր։

—Ճէզայիրտէն ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, Թունուսատա գաթլ ու թէլէֆ իսիրմիշ օլան Ֆլոթթիր հէյեէթի մէմուրէսինտէն հաեատատա գալանլար, պիր մազարատա իթթիճա իսիպ, օրատա ճճլըզատան վէֆատ իթմիշլէր տիր։ Պու պիչարէլէրտէն օն պէշինին էթլէրինի տիկէր արգատաշլարը եէմիշլէր տիր։

— Բուսիա իմբէրատօրունուն գատլինտէ զիմէտխալ օլտուգու իչին գատլէ հիւքմ օլունմուշ օլան համիդ ժէս Հէլֆիմանընն տօրլուճատը ալէյհինտէ բրօթէստօ իթմէք իչզրէ, մայիսին 9 ունճու կիւնիւ, Պէլճիդանընն բայիթախթը օլան Պրիւսէլ շէհրինտէ սօսիալիստլէրատէն միւբէթթեպ պիր իճթիմա վուգու պուլմուշ տուր։ Բոշֆոր, իշպու մէճլիսին միւշվիզլէրինէ, կէրէք քէնտիսինին վէ կէրէք թարաֆտարլարընը մավաֆազաթընը թահրիրէն պէհանանամէ էյլէմիշ տիր։ Մէճլիսի մէզքիւր, պու մէսէլէտէ վազիֆէսիզ տավրանմբշ օլան զաղէթալարը շէտիտէն թայեիպ իթթիֆաէն սօնրա, Բուսիա Ներիլիսթլէրինէ պիր պէհանանամէ կէօնտէրիմէսինէ դարար վերմիշ տիր։

ԲՈՒՍԻԱ

Բէթրէսպուրկտան Կաղէթ ատ Գօլոնեբատա շէօյլէ եազընըմբշ տըր.

Նիհիլիսթ պէհանանամէլէրինին մըդատրը, հէր կիւն մուճիպի էնտիշէ օլանճադ սուրէթտէ արթմադտա տըր։ Թէքմիլ մէմուրքտէ, հարթիա շիմտիկէ գատար պու իշլէրատէն խոպ օլան Պարթիդ էեալէթլէրինտէ պիրլէ, իսթիլալ պէհանանամէլէրի նէշր օլունուեօր։ Պիր կիւն կէչմէեօր քի Նարօտնատա Վօյժա մութպուասընտան չրդան պէհանանամէլէր, Մոսգուա, Քիլֆ, Օռէսատա, վէ տահա պիր Դազըմ քիւչիւք շէհիրլէրտէ պիրլէ տիվարլարտա եաբշարբրըմաքն։ Գրչլարատա սոպալարը արդասընտա պու պէհանանամէլէրտէն պուլունուեօր. թախթատան իմալ խոլմուշ օլան բասդալիա եումուրթալարընտա պիրլէ, մէզքիւր պէհանանամէլէրտէն պուլունմուշ, վէ բասդալիա կիճէսի տուտա օլունտուզու էնտատէ, էգզամէրինօպալատա քիրլէտ տիվարլարը իւզէրինէ տախի եարբշարբրըմշ տըր։ Բէթրէսպուրկուն էքսէր զէվվաթը մուտզամատը, մէզքիւր Նիհիլիսթ պէհանանամէլէրինտէն տիզ իթմիշլէր տիր։ Լ.քին խալդ, կէմիքճէ վազիֆէսիզիկէ ալըշարըզընտան, պու շէյլէրտէն տաշա մուճիպ

Նութեամբ աշխատող ու Նորա հետ երկրագործութեամբ կապված ներ։ Ուրեմն Կարթագինացոց ուժը իրանց տիրած երկրի մէջ հիմնվել է ոչ իրանց սեփական ազգութեան մշակ ու երկրագործ դասակարգի վրա, այլ բոլորովին խորթ ու օտար ցեղի, որի հայրենասիրական զգացմունքները բնականաբար պիտի տարբերվին բուն Կարթագինացոց զգացմունքներից. Կարթագինացիք սիրել են իրանց երկիրը լոկ ուրիշի ձեռքով նորանից ստացած լուսթեան ու նիստական բարօրութեան համար, իսկ նուաճված բնիկները սիրել են իրանց հողը նորա համար, որ այդ հողը իրանց հետ միասին սարկանալով օտարին, չէ զլացել վարձատրել իրան հարազատ մշակողների քրտինքը ու դառն աշխատանքը։ Այդ է պատճառը, որ Կարթագինացոց ուժը չէ հիմնվել սեփական կուլտուրայի հիմունքների ազգային երկրագործութեան ու արուեստների վրա, այլ նա հաստատվել է միայն խորթ կուլտուրայի փայտեայ ոտների վրա, որոնք չեն դիմացել երկրագործ Հռոմայեցի զինուորի ուժի առաջ, այլ առաջին ուժգու հարուածից փշրվելն և իրանց հետ էլ փշրել Կարթագինացոց ամբողջ զօրութիւնը ինչպես մի կաւի աման, ինչպես ապակի։ Ուրեմն Կարթագինացոց երկարամեայ պատերազմները Հռոմայեցոց հետ եղել են ո՛չ այլ ինչ, եթէ ոչ մենամարտութիւն տոհոմ, հատատատարարոյ, հատատատամիտ, համբերող, դիմացկուն ու հայրենասէր երկրագործի մէջ և երեւակայամոլ, դիւրավառ, դիւրայփշտակ ու թեթեւամիտ ծովապարիկի մէջ, որին առընթեր կանգնած է եղել այս և կարթագինացու հպատակ երկրագործ զինուորը, բայց այդ զինուորը եղել է միայն օտար և վարձկան մարդ, այլ ո՛չ իր սեփական հողն սիրով ոգեւորված մարանչդ։

Մինչդեռ Կարթագինացոց հակառակ Հայերը հարիւր անգամներն նուաճվել օտարներից, ջարդվել, արիւնաքամ եղել, բայց ընկճվելով նոքա երբէք չեն փշրվել, չեն ցամաքել, որովհետեւ Հայ ազգութեան արմատը գտնուելով երկրագործ հարազատ դասակարգի մէջ, օրէց օր նոր ընձիւղներ է արձակել ու կաղդուրել ազգութեան մարմնի ու հոգու թուլութիւնը։ Բայց մեր պապերի յաղթանակների մէջ չմոռանալով Հայ ազգի այս հիմնական ուժը, ամեն տեղ մենք մի

իրանց աշխարհակալութիւնը, այլ ընկնելն, չմոռնալով հեռաւոր երկիրներում իրանց անուան ուրիշ յիշատակ բացի լուռ պահականոցներից մենահայեաց աշտարակներից։

Մինչդեռ այսպէս չեն վարվել Հռոմայեցիք իրանց աշխարհակալութեան վերաբերմամբ. իրանց տիրած տեղերը սրչափ կարելի է, նոքա լցրել են իրանց կոլոնիներով (իրաւազուրկ մշակներ), որոնք զեռեղվելով հեռաւոր ծայրերում բնակել են տարածել և հռոմայեցոց երկրագործութիւնը ու արուեստները, նոցա լեզուն ու սովորութիւնները։ Այդ է պատճառը, որ թէպէտ ընկել են Հռոմայեցիք, կորցրել թագը ու անկախութիւնը, բայց երբէք չեն կորել նոցա յիշատակների կենդանի ներկայացուցիչները, որոնք վերածնելով դարձեալ երկրագործութեան շնորհիւ, սկսել են աղաղակել. «Կեցցէ՛ մեր պապերի յիշատակը, կեցցէ՛ Իտալիա, կեցցէ՛ Բուսմանիա»։ Հռոմայեցիներից սովորելով Անգլիացիք ևս հետեւել են և հետեւում են նոցա աշխարհակալութեան ձեւին, դաղթեցնելով Անգլիայից Ավստրալիա և Աֆրիկա որչափ կարելի է շատ անգլիական տարը, որի երկրագործութեան մէջ գլխաւոր տեղն են բռնում Պլանտացիները (ծխախոտի բանանի և այլ տեսակ բոյսերի ցանքեր)։ Այդ է պատճառը որ այժեան Անգլիան ևս թէպէտ կորցրել է Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները, բայց չէ կորցրել նոցա մէջ Անգլո-Ռնէնը՝ լեզուն, յատկանիշները, ձգտումները, և ազգային ու անհատական բնաւորութեան բոլոր գլխաւոր գծերը. Միացեալ Նահանգները անջատվել են Անգլիայից, բայց չեն անջատվել Անգլո-Ռնէնից։

Կարթագինացոց ու Վենետիկցոց հետ կրկնուած երեւոյթը կրկնվել է մօտաւորապէս և հին Յունաստանի հետ, որի մէջ երկրի անբերրիութեան ու ապառաժոտութեան պատճառաւ երկրագործութիւնը չի կարողացել այնչափ տիրապետել ուրիշ պարապմունքների վրա, վասնորոյ և հին Յունաստանը թէպէտ հասել է գեղարուեստների և գիտութիւնների գագաթնակէտը, բայց ընկնելով, չի կարողացել պահելի իդեական մեծութիւնը, որչափ Հայոց ազգը, թէպէտ մեր աղգ Յունաստանից շատ ուրիշ է տեսել ու օրեր ու վիշտ...։ Իսկ եթէ վերառնենք յիսուն տարի առաջ արդէն անկախ նոր Յունաստանը՝ Հելլադան, կը տեսնենք որ այս կէս դարուայ ընթացքում նորա մէջ աւելացած բնակութիւնը աւելի դուրսից եկամուտ դաղթականութիւնից է, քան թէ ներքին աճմամբ։ Մինչդեռ միջազգային բանակցութիւնների մէջ այս օրերս մոռած Արմէնիան, շնորհիւ Կ. Պոլսի «եռանդոտ ազգասէրների» համար էշի ու չորվոդարի ձիաների դեր կատարող Խզ-Ընէրէ, այնչափ է պահպանում իր արդիւքը իր հողի վրա, որ կէս դարուայ ընթացքում պատերազմներից տակնուվրա եղած երզրումի նահանգը օրէց օր այնչափ հայ ճիւաղներ է ծնում, որ այդ նահանգից գաղթած բնակչաց հազարներ ընտանեաց բոյները դուցէ մի երկու տասնեակ տարիների մէջ դարձեալ լրիւ լցվեն ու Խաղափայտ, Կարմիր վանք և Լուսաւորիչ թընդացնեն այն բազմաձայն աղօթքներով, որոնց արձականդը այնչափ թուլացաւ ու նուազեց շրջակայ հովիտների մէջ վերջընթեր ռուսթիւրք պատերազմից յետո...։ Բայց մի՞թէ շուտով կարելի հանել այդ օրին լոկ շրջաբերականներ ուղարկելով Հայաստան, որ հոգեւոր հայրերը «հանգչեն» Հայ գիւղականին ու արուեստաւորին չդաղթել օտարութիւն. մի՞թէ սոված փորը «հանգստանը» ունէ. մի՞թէ նորան կարող է կշտացնել Կ. Պոլսի ազգային ժողովի մէջ այնչափ հիացմունքով ընդունած Ժիլ Ֆէրրի «լոյսը». մի՞թէ վերջապէս այդ փորը կարելի է կշտացնել Կ. Պոլսի ադրանց և կանանց ընկերութիւնների տուած «քերականական դիտելիքներով» «Բարբանտիէրի սիստեմով» և անպէտք ու անմիտ «դասագրքերով.» մի՞թէ այդ դասագրքերից պիտի սովորէ Հայաստանցի աղջիկը իր մայրենի լեզուն, որի հոգին ու դարձուածները նա աւելի լաւ գիտէ քան թէ Կ. Պոլսի լրագիրների մէջ Իլլիադական հանգերով ոտանաւորներ գրող ու դիցաբանական ճառեր շարադրող «օրուայ հերոսուհին»...

Երկրագործութեան, ազգային արհեստի ու արուեստների նշանակութիւնը, մի ազգի յարատեւութիւնը պահպանելու վերաբերմամբ բաւական պարզելով վերեւի օրինակներից, աւելորդ ենք համարում երկար խօսել Ղազանի և Աստրախանի Թաթարների մասին, որոնցից առաջինները պահել են և դեռ, կարողացածին չափ էլ, պահում են իրանց դոյութիւնը կապված լինելով երկրի հետ, իսկ Աստրախանի խանութեան նոցա ցեղակիցները վաղուց արդէն զոլորշիացել են իրանց կիրթիկներով (սայլերով) թափառելով նոցա մէջ Ցարիցինի անապատներում։ Երկրագործութիւնն է պահել ևս Լեհաստանի Լատինամէջ եղուխների ճանկից ամբողջ դարեր մի փոքրիկ ժողովրդի լեզուն ու ազգութիւնը, ինչպէս Լիթուանացիք են։ Երկրագործութիւն է նմանապէս հայցրել Բալկանեան սրամիների ու դալլերի մէջ Բոլգարներին ու Ֆրանկներին։ Երկրագործութիւնն է Կոմիսի մէջ Հայոց յառաջանալու ու աճելու պատճառը, իսկ Վրացոց նուազելու, որովհետեւ Հայերը աւելի են զարգացած երկրագործութեան դանազան ճիւղերի, ազգային արուեստասիրութեան մէջ, քան թէ Վրացիք։ Վրացոց մէջ վաղուց հետէ երկրագործութիւնը սահմանափակվել է այնչափով, որչափ հասկանում են նորան Կ. Պոլսի «վիպասաններ» գրող ճամբարակ փիլիսոփաները, այսինքն, լոկ ցորեն, կորեկ ու սիմինդր (եգիպտացորեն) ցանելով, մինչդեռ Հայերի մէջ երկրի մշակութիւնը ու նորա բերքերի արդիւնաբերելը շատ աւելի է զարգացած։ Երկրագործութիւնն ու ազգային սկզբնական արհեստներն են վերջապէս պատճառը Բեսարաբիայի, Դարիցիայի, Բուկովինի Հայերի մէջ հայկական յատկանիշները՝ տոկունութիւնը, հաստատամտութիւնը ու աշխատասիրութիւնը պահելուն, վասնորոյ չհայելով որ Լեհաստանի ու Ավստրիայի մէջ կորցրել են Հայերը իրանց լեզուն, եկեղեցին, բայց հողի հետ կապուածութեամբ կապվելով, նոքա չեն կորցրել իրանց ցեղական այն զբաղ յատկութիւնները, որոց շնորհիւ դուրս են եկել Գերզէներ, Մալախովքիներ և այժմեան Ավստրո-Ունգարիայի պարլամենտի մէջ ամենաքաջ հայասերունդ ատենաբաններ։

Մինչդեռ Աստրախանի, Նոր Նախիջեւանի, Հնդկաստանի, Հալերի, Զմիւռնիայի և նաեւ Կ. Պոլսի Հայերը քաղաքաբնակութեամբ հեռանալով երկրագործութիւնից, արհեստներից ու արուեստներից, օրէց օր այլասերվել են, կորցրել իրանց ազգային տոկունութիւնը ու բոլոր գերազոյն յատկանիշները և այդպիսով կամ խպառ չնչվել են կամ թէ մնացել են ինչպէս հայախօս տուտմատներ (ինքնաշարժ մեքենայ) և հայատիպ կապիկներ։ Բայց այսչափ ապացոյցները դեռ հերիք չեն Կ. Պոլսի իմաստակ գիտնականների փտած ուղեղը մի կարը մարդկային համոզմունք ու առողջ միտք մտցնելու համար, վասնորոյ եկող անգամ մենք կը մնանենք Հայոց ամբողջ անցեալի մէջ երկրագործութեան, արհեստների ու արուեստների նշանակութիւնը այն տեղ ցոյց տալու համար։ (Շարունակելի)

ԳՐԻԳՈՐ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

* *

Խմբագիր,

Ազգային Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնս մեծաւ շնորհակալութեամբ կը փութայ հրատարակել Ձեր պատուական լրագրոյն միջոցաւ, մարտ և ապրիլ ամսոց նուիրատու ազգայնոց ցանկը։

Մեծապատիւ էֆէնտիք,	Ղրշ.
Սարգիս Էմիրզէ 100 հօխայ հացադին	158
Նոյնէն այցելութեան մը առթիւ	60
Բարեսէր ոմն 100 հօխայ հացադին	157
Նոյնէն նուէր	20
Ստեփան Պէօրէքճեան 1 լիրա	108
Շուռնուցի Մուրատ Յովսէփեան 1 լր.	108
Մկրտիչ Քիւրքճիխանլրեան	60
Նիկ Մրգիոյ Գեր. Առաջնորդի ձեռամբ հաւաքեալէն աւելորդ դրամ	55
Ալէքսն Օհան	40
Գաղատացի Գէորգ Աւագեան	40
Գումգաբու Տիգրանի սրճարանէ փետր. և մարտ ամսոց հացադին	40
Սարգիս բաստրմաճի Յակոբեան էֆէնտիի ձեռամբ	20
Մանուկ Մանուկեան	20
Սիմոն Պալեան	20
Կարապետ Քէսքպաշեան	20
Երկու Գերմանացի այցելուներէ	20
Ստամպուլուեան Խարսեղ էֆ. ի ձեռամբ հաւաքեալէն աւելորդ դրամ	4
Դահեկան մէկտեղ	949

Տրապիզոնի առաջնորդ Գեր. Տէր Մատթէոս Արքեպիսկոպոս Նազարեանի ձեռամբ հաւաքեալ 4 պարկ լուբիա 360 հօխայ։

Պալըզ բազարի, Պաղչէ գաբուլի սեղանաւորներէ և այլ բարեսէր անձերէ հաւաքեալ ձեռամբ Ստամպուլուեան Բարսեղ էֆ.ի բրինձ 156 հօխ. աճառ 88 հօխ։

Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Գեր. Տ. Ստեփան Ծ. վարդապետ Յովակիմեանի ձեռամբ հաւաքեալ ձիթապտուղ 596 հօխայ, բլիքմէղ 205, պուլամա 150, ձէթ 100։

Սարգիս Էմիրզէ կարուած ոչխար 3 հատ 4½ հօխ. բրինձ 37 հօխ. իւղ 3 հօխ։

Մկրտիչ Միրաքէտի ձիթապտուղ 250 հօխ։

Դէորգ » » 250 »

Պալըզ բազարի ձկնորս Էնանիէ, Մ. Մկրտիչ Մարտիրոս և Եօրկի հաւ 10 հատ, չիհրիյէ 9 հօխայ, հաւկիթ 300 հատ, լիմոն 150 հատ։

Բերայի ձկնորսներէն Մ. Միքայէլ Մարտիրոսեան, Մանուք Զօրսեան, Յովհաննէս Ուզունեան, և Մ. Յովհ. Թաւուլեանէ միտեա 2 քիլիֆ, սկումբրի ձուկ 500 հատ։

Գումգաբուցի ձկնորս Մարտիրոսէ միտեա 1 քիլիֆ։

Սամաթիացի մի քանի բարեսէր անձերէ ձէթ 1 հօխայ 100 տրամ, խունկ 100 տրամ, սբարմաչէթ 40 հատ, ժամադիրք 1 հատ։

Սամաթիոյ ընկերութեան մը կողմանէ, միս 28 հօխայ, գօլա 1 հօխայ, բրինձ 38 հօխայ, շաքար 1¼ հօխայ, վարդեղէր 1 հօխայ 200 տրամ, սոխ, ռան 20 տրմ. չիքերճի պօյասը 50 տրմ. քիշնիշ շաքար 500 տրմ.

Սամաթիա Թուրչուեն Միրիճանէ 70 հօխայ լահանա թուրչուսու։

Մծբինեան ընկերութեան կողմանէ 15 զոյգ կօշիկ։

Զաթալ խանի կօշկակար արհեստաւորներէ 57 զոյգ կօշիկ։

Պերլեն բնակող բարեսէր անձէ մը 2 իւղաներով պատկերներ։

Բարեսէր ոմն 200 հատ վերական կաղմարար Ռուբէն աղայի ձեռամբ։

Զէօմէքճի Յարութիւն Պետրոսեան 11 հատ հոգէ ամաներ։

» Սիմոն Ալթունեան 26 » »

Հոգաբարձութիւնս յանուն ամէն թշուառ պատսպարելոց իւր խորին շնորհակալութիւնն յայտնելով յիշեալ նուիրատու ազգայնոց, յոյս մատուցի որ, սոցա օրինակին հետեւողներ կունենայ 'ի մխիթարութիւն խղճալեաց։

Մնամք յարգանօք

'Ի դիմաց Հիւ. Հոգաբարձութեան

Ատենադպիր Ատենապետ

Յ. Ֆինէրճեան Մէյսել Յովսէփեան

1 մայիս 1881

Գրաս. Ազգ. Հիւ.

Մեծ Նոր խան թ. 49։

* *

. . . Տէր Խմբագիր.

Ընտրողական ժողովս կը խնդրէ Ձեր Մեծապատուութենէն որ շնորհ ընէք սոյն ծանուցումը քանի մը անգամ հրատարակել. ընդունեցէք Տէր մեր շնորհակալեաց հաւատիքը.

Սնամ աղօթարար

ՊԱՏՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Երեւելի Ընդարձակ Ժողովոյ Գարակէօմրէ-կէ Ա Սալ-Ընօրոբ Ռոդէ

Ըստ հրամանագրի Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, թաղիս դադարեալ երեսփոխանաց տեղ նոր ընտրութիւն կատարելու տալու համար կազմեալ ընտրող ժողովի դիւրութիւն թաղիս պատուարժան ընտրողաց կը ներկայացնէ հետեւեալ եռապատիկ ցանկն ընտրելեաց որք են.

Աւետիս	էֆ.	Թօլոեան
Թորոս	»	Սարաճեան
Կարապետ	»	Փանոսեան
Յովհաննէս	»	Թորոսեան
Սահակ	»	Ղազարոսեան
Սերովբէ	»	Ազնաւուրեան

Ընտրողք ազատ են ըստ տրամադրութեան Ազգ. Սահմանադրութեան, քուէտալ սոյն ցանկէն դուրս անձանց եւս։

Սոյն ընտրելեաց ցանկը Ս. եկեղեցւոյս բակը նաեւս կախուած է ի տես թաղի ընտրողաց։

Քուէարկութիւնը պիտի կատարուի այս կիրակէ որ է մայիս 10 ժամ երեքին, յորմէ յետոյ եկած քուէներն անընդունելի են։

Արդ, կը խնդրուի թաղիս բոլոր ընտրողներն, որպէս զի հաճին իրենց սահմանադրական իրաւունքն կատարել։

Ի դիմաց Ընտր. Ժողովոյ Նախագահ

Կ-բ-ղէ Եպ. Սերովբէան

1881, մայիս 5

Գարակէօմրիւք

* *

Զաթէն չաղբրլաբլը Իշար խոլմիշ օլան Արապկիր առաջնորդու Գեր. Եղիշէ Եպիսկոպոս, պիր եիղպաշը թահիթը մուհաֆազասընտա օլուղու հալտէ, բազար իրթէսի կիւնիւ պուրատա կէմիշ, վէ Բաթրիարքանէնէ ինմիշ տիր։

* *

Մա մէմուլիյէ զաղէթալարտա օգուտուղունա կէօրէ, վաղթիլէ պիր միւտատէթ Մասիստէ, վէ պատէհու ճիւզի պիր վազրթ տախի զաղէթամբղա եարտըմճըլըդ իմաիլ քտէն սոնրա, օն պէշ սէնէտէն զիեատէ տիր Իզմիրտէ թէլէկրաֆ մէէմուրու պուլունան տոլը Իզմիրլի Ազարիկ էֆէնտի, Բաթրիարքանէտէ դատական դործոց առաջին քարտուղար Թայեին դըլբնմիշ տըր։

* *

Վագթիյլէ չըդարբլան Մաղիկ նամ բիսալէնին միւէլլիֆի օլուպ, վէ Վիքթոր Իւկօնուն Միզերապլը նամ շէօհրէթչուար քիթապը թէրճէմէսիյլէ, վէ սայիր սարը մէմտուհէսիյլէ մալիւմ օլան, վէ Իզմիրին պիրինճի ավոգաթլարընտան պուլունան Գրիգոր էֆէնտի Զիլինկիրեան, իրի կիւնտէն պէրու բայիթահթըմըղտա պուլունմագտա տըր։

* *

Պիր վագթտան պէրու Երուսաղէմտէ պուլունան, միլլէթիմիզ Դաթօլիք Բաթրիրգխանէսի դաբու քէհեասը Գեր. Աշճեան Մկրտիչ վարդապետէ, Բարա հազրէթլէրի թարաֆընտան պիր գրթա Սէն Սէբիլլրը նշանարն չըվալիեէլիք բիւթպէսի թէվճիհ պուլրուլտուղու կիպի, Ազնաւոր զատէ Սէրաֆէն էֆէնտիեէ տախի, նշանը մէզպուրուն գօմանէօրիւք բիւթպէսի իթա պուլրուլմուշ տուր։

PHOSPHATE

DE FER SOLUBLE DE LERAS

Վագաա, հէր կիւն մէյտանէ եէնի չէրիք մուալիճէլէր կէլմիշէր տիր, վէ մէրիզլեր իլէ հէքիմլեր, մէզքիւր մուալիճլէր հազրնտա, բիք չօղ մէտհ ու սէնարար վէ իւմիտսախշ վատէր իշլիթմիշլեր տիր. հալպուքի, մէզքիւր իլաճլար, միտէյի թահրիք խոխպ, վէ տիշլերի գարարթմագտա, վէ դապզլրդ միրմէքտէ օլուսզլարընտան... թէկրիպէ չէմպէրինտէն կէչտիքտէն սոնրա, նասրլ բարլանեպ մէյտանէ չըզմըշ իսէ, էօյէտէ դոյպ օլուպ կիթմիշլեր տիր։ Վէ պունուն մուդայիրի օլորագ, եէնէ օլ էսկի ՖՕՍՖԱԹ ՏԷԹԵՐ ՍՍԼԻԻՊԼԷ ՏԷ ԼԷՐԱ, քէնտի չայէսթէ պուլունտուղու չէօհրէթ ու իթիպարը քէսպ իթմիշ տիր, չունքի, էն պիւյիւք թապիպլէր, անրն մուհասէսատընա չէհատէթ իթմէքլիքտէն տուր օլմամշլար տըր։ Մէզքիւր մուալիճէ ին էսէրի մէքիտի հէր կիւն կէօրիւլմէքտէ տիր, քէսպի չիֆա իթմէյէրինտէն գաթի իւմիտ խոխմիշ օլան բէք չօղ գան զալիճիկնէ վէ լէհճէ սօկուլուղունա մուպթէլա պուլունան մէրիզլեր վէ կէնճ դէղար անրն սայէսինտէ չիֆաեապ օլմուշլար տըր։ Նօ. 7

Կ. ՀԱԶԱՐԵԱՆ

ԹԻԹԻՒՆ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

ԻՍԹԱՆՊՕԼՍՍ.

ՄԸՄԸՐ ՁԱՐՇԸՄԸ ԴՈՒՐՊԻՆՏԷ, ԲԼԷԹԷՆՃԻԼԷՐ ՊԱՇԸՆՏԱ Ն. 106.

Հոգաբարձան կարապետ էֆէնտինն, թիւթիւն թիւեմարլըղընտա քէսպի չէօհրէթ իթմիշ օլմասը, զաթէն մալիւմ ամմ։ տիր։ Էֆէնտիի մուսամիկյէնին քիւչատ իյէտիկի եէնի ֆապրիգատա, եէնիճէնին ալէա գօգուլու կէօպէք, վէ Տրամանդն Դըր, վէ Սամսունու Գուչգա թէմիեէ օլուման, ալէա գըերմիշ թիւթիւնլէրի պուլունտուղու կիպի, սիկարալար տախ՝ պուլունմագտա օլուպ, պունլար հիյլէ վէ խիւտէտէն նէ գատար պ՝ըրի պուլունմագտա իսէլեր, էհվալինյ՝թ ճիհէթ յէ տախ՝ օլ գատար մ.ՄԱՆ օլանաճագ սուրթտէ օլտուգլարընտան, քեաֆիֆէյի միւթիրիլեր հոշնուտ օլմագտա տրրլար։

Մէզքիւր ֆապրիգատա, մ.ատէթի գալիէ զարիքն ա, բիրայ թլու մուրիէր թարաֆընտան կէօրտիւկիս հիւանդ գապ ալմէկէթ վէ իթիպարտան պ՝թէչմիգ, պունտան պէօյէ, տահա գիեատէ տիգգաթ վէ ֆէտաքարլրը կէօզէ ալարագ չէօյէ քի, թուրթիւնէրինն ճինս վէ տ՝ըլճէ ինի ասլա թանվլ իթմ.ա քտէն պաշգա, ֆիեաթճա տախ՝ պ՝ը թէպէտտիւլ իհթիեաճ կէօրմ.էրէք տէվամ, վէ հէր քէսն տահա զիեատէ պատի՝ մէմուլիյէթի օլմագլըղա իգտամը ն՝յէթ յէմէքտէ տիր։

Մէզքիւր ֆապրիգատա, կէրէք բայ՝թախթըմըզ, կէրէք թաշրարար, վէ կէրէք մէմալիքի էֆէնպիյէ իշլն սիբարը վուգու պուլտուղունա, հէմ քէմալի տիգգաթ իւզրէ վագթ ու սաաթընտա թէհիյէ խոխլճէք, վէ հէմ տէ թաշրաեա վէ մէմալիքի էֆէնպիյէ կիսէճէք օլան սիբարըլար, պանտրոլ վէրկիսինտէն ազատէ պուլունաճ ագլար տրր։

Սիբարըլարը, մէզքիւր ֆապրիգա միւտիրի Նիկողայոս էֆէնտի Հազարեան խմինէ օլարագ կէնտէրիլմէսի իսթար օլունուր։

Թօքխանէյի ամիրէ մէվճուտուն. տան թախմինա պին 573 օղդա գա. տար նուհաս բոյրա վէ պասթօն վէ պօրու վէ սայիրէ խուրտասը,լա, 3 պին 310 օղդա խալիս վէ սաֆի նուհաս թալաշ, վէ 710 օղդա Մարթին զօվանը խուրտասը, վէ 2 պին 200 օղդա Պուքսէրը ֆիշէնկի զօվանընտան հասըլ օլմուշ քիւլիշէ բիրինճ, վէ 2 պին 500 օղդա թաբա, վէ 3 պին օղդա թօր թալաշը, թէգարբուր խէճէք ֆիեսթի իլէ պիլ հիսապ պահասը դաշ ղրուշա պա. լիղ օլուր իսէ, 100 լիւք ալթուն 100 ղրուշ հիսապիյլէ բէշինէն թէսվիեէ վէ իթա օլունմադ, վէ պու պապ. տէ ադա վէ թէսթի գելինճադ գօնթուրմա թարիխինտէն նիհա. եէթ պիր մահա դատար գալաբ. ելմադ, վէ Թօքխանէ թալիխանէ. սի խէկէլէսինտէ մավունա տէրու. նինտէ թէսլիմ օլունճաղընտան, մավունա իճբէթիյլէ բէսի կէօմ. բիւք վէ մէսարիֆի սայիրէսի թա. լիպլինէ այնտ օլմադ չարթը վէ շէրա. յիթի սայրէ իլէ ֆիրուխթ խիլմէք իւզրէ, 97 սէնէսի շէհրի մայիսինին 11 ինճի բաղար իրթէսի կիւնիւ միւ. զայիտէսի իճբա օլունճաղընտան, իշթիրասընա թալիպ օլանլարըն նիւ. մունէլէրինի կէօրիւպ, շէրայիթի մէղբուրէ թաֆսիլաթընը անլամադ իշին, Թօքխանէյի ամիրէ մէճլիսի. նէ միւրաճաաթ իլէմէլէրի։ 1—3

Մաթպախը ամիրէ իշին, պիր սէ. նէ զարֆընտա լիւզումի օլան 60 պին գելյէ բուղէնի գէյթին միւնադա. սասընա, իշպու մայիսի բումինին 10 ունճու բաղար կինիւնտէն իթիպա. բէն պաշլաճաղընտան, իթասընա թալիպ օլանլարըն, խաղինէյի խաս. սայի Շահանէճէ կէլմէլէրի։ 1—3

Գանլըճա դարիճէսինտէ, Զու. պուղլու ճատաէսինտէ, 83 նիւմէ. բօ իլէ մուրադգամ 800 ղիրա արս. տատա մէպնի, 20 օտա, վէ 2 պիյ. ի մոի, վէ պիր համամ, վէ պիր ախըր, վէ թահթընտա խարապ 2 կէօզ գաեբգիճանէյի միւշթէմիլ, պիր պապ սահիլճանէ իլէ, տէրու. նինէ ճարի ալթը պուշուգ մատու. բա մոի էղղին պիր թինղէրի պիլ միւզայիտ, Օսմանը լիրասը 100 ղր. հիսապիյլէ, 160 պին ղրուշտա։ Վէ Պէյօղլունտա, Ալթընճը տայի. բէ գարշըընտա քեսային, պէր մու. ճիպի խարիթա, 7 նիւմէրօ իլէ մու. բադգամ 200 ղիրա արսա, 34 պին ղրուշտա թալիպի իւզերինտէ թէ. գարբուր էլլէմիշ օլաուղունտան, վէ 97 սէնէսի շէհրի մայիսինին ի. քինճի ճիւմաա իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն, շէհրի մէղբուրուն 7 ինճի ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ, սա. ամթ 10ա գատար, պէհէր կիւն միւ. զայիտէյի գամիեէսի իճբա գելը. ինճաղընտան, զամմ իլէ թալիպ օ. լանլարըն, էյեամը մէղբուրէտ մահլուլաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի։

SANTAL GIMAULT

Պու գաբսիւլէրտէ Պոմպանէն Սան. թալ ֆիրէն բուհու՝ զայէթլի սաֆ օլ. տուղու հարտէ մէվճուտ տուր։ Բարի. զին քեաֆիֆէյի խասթախանէլէրինտէ իճբա օլունան պիր չօգ թէճրիպէլէր. տէն իսպաթ օլուեօր քի, Սանթալ սիթ. բէն բուհու Քօքահէ-, էկզզէմա վէ ինֆ. ինֆ-ինէն բուհանդան տահա զիեատէ մլուէսսիր տիր։ Պու գաբսիւլէր իս. բարա ասլա գօգուլարընը վիրմէյիպ էն զիեատէ վէճալը վէ էն էսկի պէլ սօ. զուղլուղունու քէսերէր, վէ կէյիր. թի, սանճը վէ իսկալա սէպէպկէթ վէր. մէզլէր։ Պունլար մէսանէ նէզլէլէրին. տէ վէ գան խարարընտա տախի զի. եատէսկիլէ միւէսսիր տիրէր։

Տէբօղիթօսու էճզանը Լ. Միտի, Նօ. 113 Ֆիսպուրկ Սէնթ Օնօրէ սօգա. ղընտա, Բարիտէ։

Քէզալիք պիյիք էճզանէլէրտէ տախի տէբօղիթօսու վար տըր։

Զաթալճա դաղասը տախիլին. տէ, մուհա վէ տօլապ չաերը. լարը հասըլմէք օլան կիեահէն պիշ. տիրիլմէսի մէսարիֆի միւլթէղի. մինէ այնտ օլմադ իւզրէ, միւզայի. տէսի տէրատէսթ պուլունմուշ օլտու. ղունատան, մէգբիւր կիեահէն միւ. պաեատասընա թալիպ օլանլարըն, հէմման խաղինէյի խասսայի Շա. հանէճէ միւրաճաաթ իլէմէլէրի իլան օլունուր։ 1—3

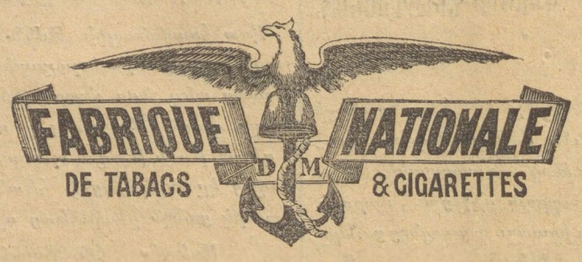

Տ. ՄԱԳՐԻ

ԹԻԹԻՆ ՎԷ ՍԻԿԱՐԱ ՖԱԲՐԻԳԱՍԸ

ԳԱԼԱԹԱՍԱ ՎՕՅՎՕՏՍ ՍՕԳԱՂԸՆՏՍ Ն՝ 2 ՎԷ 23

Միւսիւ Տ. ՄԱԳՐԻ նին եէնի ֆապրիգասը, պու քէրրէ Գալաթատա Վոյ. վոտա սօգաղընտա 2 վէ 23 նիւմէրօլար լէյ մուրադգամ մաղազալարտա, ՖԱԲՐԻԳ ՆԱՍԻՕՆԱԼ ԴԷ ԹԱԲԱ Է ՍԻԿԱՐԷԹ նամըյլա թէէխա օլունուպ, իշպու ֆապրիգա, կէրէք սահ՝պ՝նին վէ կէրէք թիթիւն հադգընտա մալիմա. թը մախտուսէլէրի պուլունանլարընա սայ ու իշթիհամիէրիյլէ, բէք կիւզէլ սու. բէթտէ թանղիմ իտիլմիշ, վէ ՍԱՀԻՀ ԵԷՆԻՃԷ ԹԻԹԻԹԻՆԷԼԻԷՅԷ թէրթիպ օլունմուշ օլտուղու հալտէ, խօշուտեէթի մուճիպ սուբէթտէ, խալս վէ թա. պիի վէ պիրինճի ճինտէն վէ ՂԱՆԷԹ ԷՀԼԻԷՆՃԷ թիւթիւն ֆիրուխթ խա. ճէկի բաղպէթլու էհալիեէ լլան օլունուր։

Մէմալիքի էճնպիեէ էյնի խալէճէք սիրարրշ տէրհալ իճբա օլունճաղ, վէ պա իրատէյի սէնիյյէ պանարրօլ վէրիկինտէն մուաֆ պուլունճաղ տըր։

Իշպու ֆապրիգա 25 ապրիլ / մայիս 7 տէ քիւշատ օլունմուշ տուր։

"Կատարելութիւն"։

ՄԱՏԱՄ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

Աշխարհածանօթ Մազ Նորոգողը

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Երբէք չվրիպիր Նորոգելու Մլեոր Մազը իր երիտասարդական գոյնին, ընծայելով անոր Նոր կեանք, աճում, և փայլուն գեղեցկութիւն։ Իր արդիւնքը ստոյգ և կատարեալ է, շուտով վանելով ալեւորութիւնը։ Ներկ մը չէ։

Մ'իշտ կը Հաստատէ ինքնին իբր մազին բնական զօրացուցիչը։

—արտադրող միայն Կարմրագոյն փամթայթներուն մէջ է։

Գլխաւոր Մթերանոցը (Մաղազան) է,—

114 AND 116 SOUTHAMPTON ROW, Լոնտոն, Անգղիայ։

Կը ծախուի ամէն Կեղծամավաճառներէն, Ընու շահոտ Իւղավաճառներէն, և Անգղիացի Դեղավաճառներէն։

Պէյօղլունտա 368 նիւմէրօլու Ֆարմասի Պրիմանիք նամ Ինկիլիզ էճզախանէսինտէ վէ Գալաթատա Եիւքսէկ դալ. ըրբմտա միւսիւ Էմիլիանա Դարիւմանէն մաղազասընտա սաթըլմադտա տր։

ՍԱՐՍԱՓԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱԼԱՐՕ

Լօնտրա 17 մայիս

Ինկլիզ	զօնսոլիտ	102-9/16
Էսհամը	Ուսմանիէ աշըլը	16-
»	» գարանը	16-
1865	Իսթիգրաղը	17-1/8
1869	»	17-1/8
1871	»	78-
1872	(Պօնտու Թրէզոր)	27-1/2
1873	»	16-5/8
Օսմանը	Պանդասը	16-
Ռուսիա	Իսթիգրաղը 1873	92-3/8
Մըսրը	Իսթիգրաղը պիրէէմիշ	77-1/8
»	Իսթիհազը (չրէէնար.)	97-3/4
Տէվլէթի Ալիէնին	1877 Իսթիգ. բաղը	91-
Տարբա	ասանիէ	77-
Մըսրը	Բօյնտ Իսթիգրաղը	100-
1877	Մաճարիսթան էհամը	102-5/8
Գամպիօ	Բարիզ 3 այ վատէ	25-49

Բարիս, 17 մայիս

Ֆրանսըզ	ֆօնտսու 3 %	86· 7 1/2
»	» 5 %	120· 2 1/2
Էսհամը	Ուսմանիէ աշըլը	16-
»	» գարանը	16-25
1865	Իսթիգրաղը	85-
1869	»	84-
1873	»	82-
Ռուսէլի	շըմէնտը. Թահվիլա.	65-25
Օսմանը	Պանդասը	655-
Դրէտի	Լիոնէ	397-50
Ռուս	ֆօնտսու 5 % (1877	94-7/8
Ռուսիանին	Շարք իսթիգրաղը	59-
Իթալիա	ֆօնտսու	90 80
Մըսրը	Իսթիգ. պիրէէմիշ	387-50
Իսբանեա	խարիճի իսթիգրաղը	25-5/8
Գամպիօ	Լօնտրա իւզերինէ	25-22

Բարիս, (Պուլվար) 17 մայիս

Ֆրանսըզ	ֆօնտսու 3 %	120-15
Էսհամը	Ուսմանիէ	16-25

Վիէննա, 17 մայիս

Լօնտրա	իւզերինէ գամպիա	117-45
Ռումէլի	տէմիր եօլ թահվիլաթը	27-70

ԳԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱՏԸ

Լոհ. Ուսմ.	մայիս 3 ապշմ. գր.	17 28
» »	մայիս 6 ապհ. աշ	17-23
» »	Էն եիւքսէք	17-33
» »	Էն աշաղը	17-28
» »	Սաաթ 3 տէ	17-32
1863	Իսթիգ. (Մութօն) 6 % ֆ.	85-
1865	» » 6 % ֆ.	86-
1869	» (Բիճար) 6 % ֆ.	84-
1872	» (Պանտու Թրէզոր	28-1/2
1873	» (Բիճար) 6 % ֆ.	80-
Ռումէլի	շըմէնտըֆէր	59-1/2
Բարբր	ղարուշ	-
Հէվալէոիղ	»	25-
Ադշէ	ֆայէզի %	8-

ԱԳՍԻՈՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Դրէտի ժէնէրալ 6 %	6- 2
Սօսիէթէ ժէն 6 %	5-14
Իսթանպոլ Պանդասը	10-15
Սօսիէթէ Օթօման	3-35
Թրամվայ 5 %	370-
Լավրիօմ (մասին)	115-

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՐԻԱՋԱՍԸ

Օսմանը լիրասլ 100 ղրշան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	107 32
Ֆրանսըզ ալթուսու	87-24
Բօլ	90-
Դրիմից ալթունը	51-25
Պէեազ մէճիտիյէ	107-35
Մէթալիք	207-1/2
Պէշլիք	215-
Սիլիսդրէ	128-3/4
Պազբը	665
Դարպոն գայիէսի գաբիք	892

ԳԱՑՄԻՆԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Էն եիւքսէք	980-
Էն աշաղը	980-
Սաաթ 3 տէ	980-

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

ԷՎԴԱՖԸ ՀԻՄԱԵՈՒՆՏԱՆ

Էվդաֆը հիմանեուն խաղինէսի մահլուլաթ տայիրէսինտէ պէհէր կիւն միւզայիտէլէրի իճբա օլունմադտա օլան ամի իւզ դիբը մահլուլաթը, մուայյէն օրան տէօրթ հաֆթա միւտաէթի իլանընտան պիրինճի հաֆ. թասը օրան իշպու պին իլի եիւզ ադգասան եէտի սէնէսի մայիսինին տէօր. տինճի բաղար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն, պիր հաֆթա զարֆընտա միւզայիտէլէրի իճբա դելընճաղընտան, թալիպ օլանլարըն, էյեամը մէղբուրէտ մահլուլաթ տայիրէսինէ կէլիպ, դբյէթի մուխամմինէ. նին էօրինէ միւսաբի բէյ ադճէսինի թէսլիմի խաղինէ խաէրէք միւզ. այիտէսինտէ պուլունմալարը լազըմ կէլէճէկի, վէ բէյ ադճէսինէ վէ մուաճճէլէեէ մահսուպէն, սուբէթ վէ սէրիկի գապուլ օլունմասաճաղը, պիրինճի տէֆա օրարադ, իլան ու իխթար դելընը։ (1)

166 · · 500 · · · · Իսկիւտարտա, Թավշ Հասան աղա մահէլլէսին. տէ, Դարտաճա Ահմէտ ճատաէսինտէ, չէհրի իլի ղրուշ քիրալը, պիր պապ տուխանի տիւքքեանը միլքի։

12 վէ 131 · · 1,333 · · · · Զարշըյի քէպիրտէ, Դարբագճըլար պաշը ճատաէսինտէ, թէբպիան օթուզ պիրա արսատա մէպնի, չէհրի ալթը եիւզ ղրուշ քիրալը, պիր պապ թօհաֆճը տիւքքեանը կէտիկինին ալթը հիսսէ իթիպարիյլէ պիր հիսէսի։

7 · · 1,500 · · · · Մահմուտ բաշա գուրպինտէ, Սուլթան Օտա. լարը խանը տէրունինտէ, թէբպիան օթուզ պէշ ղիրա արսատա մէպնի, չէհրի ալթմըշ ղրուշ քիրալը, քեարկիր պիր պապ օտա կէտիկինին նըսֆ հիսէսի։

19 վէ 192 · · 8,000 · · · · Ագսէրայտա, Ղուրէպա Հիւսէյին աղա մա. հէլլէսինտէ, Ագսէրայ ճատաէսինտէ, թէբպիան էլլի ղիրա արսատա մէպնի, չէհրի իլի եիւզ օն ղրուշ քիրալը, ախշամ պիր պապ գուրու. գահվէճի, վէ պիր պապ մանամ տիւքքեանլարընը նըսֆ հիսէլէրի։

3 վէ 39 · · 1,250 · · · · Իսկիւտարտա, Բաամ Մէհէմմէտ բաշա մահէլլէսինտէ, Արասթէ սօգաղընտա, թէբպիան եիւզ գէրդ ղիրա արսատա մէպնի, պիր օտա, վէ սէքսէն ղիրա պաղչէյի միւշթէմիլ, չէհրի սէքսէն ղրուշ քիրաեա միւթէհամիլ, սալաշ պիր պապ ախըր, վէ սէրիճի մաղազասընը սէմէն հիսէլէրի։

326 · · 4,000 · · · · Իսկիւտարտա, Տէպպաղլար մահէլլէսինտէ, Թօք թաշը ճատաէսինտէ, թէբպիան էլլի պէշ ղիրա արսատա մէպնի, չէհրի եիկիրմի պէշ ղրուշ քիրալը, ախշամ պիր պապ աէօքմէճի տիւքքեանը։

21 · · 7,500 · · · · Գարանը տագիդ գուրպինտէ, Սաֆէր պէյ մա. հէլլէսինտէ, Քիւլհան սօգաղընտա, թէբպիան եիւզ էլլի ղիրա արսա. տատա մէպնի, պէշ օտա, վէ իլի սուֆա, վէ պիր գուեու, վէ ալթմըշ ղիրա պաղչէյի միւշթէմիլ, չէհրի եիւզ էլլի ղրուշ քիրալը, պիր պապ մէնղիլին նըսֆ հիսէսի։

5 · · 8,812– · · · · Էեսապը էնտարիտէ, Ճամիի քէպիր մահէլլէսինտէ, Իրմիլիսանէ ճատաէսինտէ, չէհրի աէօրթ եիւզ ղրուշ քիրալը հիդար. ճըլըղընն սէքիզ հիսէ իթիպարիյլէ իւչ հիսէսի, վէ էլլի ղիրա արսա. տատա մէպնի, պիր պապ դարաղլիանէնին նըսֆ հիսէսի։

31 · · 5,625 · · · · Զաղ մաղ ճըլարտա, Տաեէ խանումն մահէլլէսին. տէ, Վալիտէ խանը տէրունինտէ, խանը սաղիրէ միւթթասրլ թահթա. նի եիւզ ղիրա արսատա մէպնի, չէհրի իւչ եիւզ ղրուշ քիրալը, պիր պապ օտա միւրինին ալթմըշ սէհիմ իթիպարիյլէ պէշ հիսէ, վէ սատանը մէղ. քիւր կէտիկինին վէ բիշկեահրնատա մուհատէս բէքքէնին ալթմըշ ադճէ իթիպարիյլէ, եէտիշէը պուշուգ հիսէսի։

13 · · 14,000 · · · · Պայրդ բաղարը գուրպինտէ, Զէլէպի օղլու Ա. լաէտտին մահէլլէսինտէ, Թահմիզ էօնիւ ճատաէսինտէ, թէբպիան էլլի ղիրա արսատա մէպնի, ֆէվզընտա պիր օտաեը միւշթէմիլ, չէհրի աէօրթ եիւզ ղրուշ քիրալը, քեարկիր պիր պապ ալթմար տիւքքեանընդեն միլքի մա կէտիք պէշ հիսէտէ պիր հիսէսի։

178 վէ 176 վէ 174 · · 17 500 · · · · Զէյրէքտէ, Խէվճաճէ Հաիլ ալթմար մահէլլէսինտէ, Դարանը տագիդ ճատաէսինտէ, թէբպիան օգաան ղի. րա արսատա մէպնի, չէհրի իլի եիւզ օթուզ ղրուշ քիրալը, ֆէվզընտա իւչ օտաեը միւշթէմիլ, մուդատէմա պէրպէր էլէէմ պիր պապ դահվէխանէ, վէ իթթիխանինտէ պիր պապ էմմէքճի տիւքքեանընդեն նըսֆ հիսէ կէտիկի իլէ, միլքինին տիւլիւան հիսէսի։

· · · · 5,340 · · · · Կէտիք բաշատա, Էմին Սինան մահէլլէսինտէ, Կէտիք բաշա համմամ ճատաէսինտէ, թէբպիան իլի եիւզ ալթմըշ եէտի ղիրա պիր գրթա մէնղիլ արսասընդեն, նըսֆ հիսէսի։

10 · · 2,000 · · · · Լարինէ գաբուսանտա, Նէպիչահ Սուլթան մա. հէլլէսինտէ, Պօսթան սօգաղընտա, թէբպիան գըրդ ղիրա արսատա մէպ. նի, իլի օտա, վէ պիր գուեու, վէ սէքսէն ղիրա պաղչէյի միւշթէմիլ, պիր պապ մէնղիլ։

3 · · 3,000 · · · · Տիման եօլունտա, Ամիդ Ալի բաշա մահէլլէսին. տէ, Սօֆճու խանը տէրունինտէ, ֆէվզանի ալթմըշ ղիրա արսատա մէպ. նի, չէհրի եիւզ ղրուշ քիրալը, պիր պապ օտանընդեն ղրուշ հիսէսի։

4 վէ 6 վէ 8 · · 23.500 · · · · Միրկինն գարիճէսինտէ, Մուվազ. զամխանէ ճատաէսինտէ, թէբպիան եիւզ օթուզ ղիրա արսատա մէպ. նի, եէտի օտա, վէ իլի սուֆա, վէ պիր գուեու, վէ էլլի ղիրա պաղ. չէ, վէ տէրունինտէ ճարի պիր չքվալաքզ մոի էղղին, վէ թահվիլնատա տու. խանի վէ պապգալ տիւքքեանընդեն միւշթէմիլ, ախշամ պիր պապ մէնղի. լին, նըսֆ հիսէսի։

55 · · 10,500 · · · · Թաթավլա գարիճէսինտէ, Թաշճըլար ճատաէ. սինտէ, թէբպիան սէքսէն ղիրա արսատա մէպնի, պէշ օտա, վէ պիր սուֆա, վէ պիր գուեու, վէ գըրդ ղիրա աշըղլըղը միւշթէմիլ, ախշամ պիր պապ մէնղիլին, իւչ բուպ հիսէսի։

· · · · 25,000 · · · · Պէյղօղ գարիճէսինտէ, Ադ պապա հուսուսու տախիրինտէ, Ադա չէշմէսինտէ, Սիւլիւֆխանէ նամ մահէլլատէ, թէբպի. ան ալթմըշ պէշ պին ղիրա պիր գրթա պաղչէ, վէ պիր մէնղիլ, վէ պիր ախըր, վէ տիկէր միւնհէտիմ ախըր, վէ իլի ֆուրուն, վէ իլի թաթ. գալանանէ, վէ պիր չէրպէխանէյի միւշթէմիլ, պիր պապ սիւլիւֆխա. նէնին, նըսֆ հիսէսի։

44 · · 7 500 · · · · Զարշըյի քէպիրտէ, Պօտրում խանը տէրունին. տէ, թահթանի թէբպիան գըրդ ղիրա արսատա մէպնի, չէհրի սէքսէն ղրուշ քիրալը, պիր պապ օտա։

14 · · 6,000 · · · · Խըրդայի չէրիֆ գուրպինտէ, Խէվճաճէ Վիս մա. հէլլէսինտէ, Խիւշրեվ բաշա ճամիի չէրիֆի դարշըընտա, Խիւշրեվ բա. շա ճատաէսինտէ, տէրունինտէ իլի գուեու, վէ իւչ եիւզ էլլի ղիրա պաղչէյի միւշթէմիլ, միւնհէտիմ ալթմըշ ղիրա պիր գրթա մէնղիլ արսասը։

(1) Ճիւմլէլէրին պաշլարընտաքի իլք բագամիր, մահլուլաթըն նիւմէրօլարը, վէ իլքինէ հիզատաքիլէր տախի գրյմէթի մուխամմինէլէրինի, պիլտիրմէքտէ տիրէր։

SANTAL GIMAULT

ՍՍՀԼԻՊ ՂԱԶԼԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ